

PENSIOEN

VOOR

SIGNBEDRIJVEN

2015

PENSIOEN

VOOR

SIGNBEDRIJVEN

uitgave 2015

VSBN

Westerdreef 5
2152 CS Nieuw-Vennep
Tel: 0252 – 684 683
Fax: 0252 – 681 252
E-mail: info@vsbn.nl
Internet: www.vsbn.nl

LBV

Strevelsweg 700/612
3083 AS Rotterdam
Tel: 010 – 481 8011
Fax: 010 – 481 8211
E-mail: lbv@lbv.nl
Internet: www.lbv.nl

INHOUDSOPGAVE

Collectieve Pensioenregeling voor signbedrijven aangesloten bij de VSBN	3
Het pensioen	4
Wat is pensioen	4
Pensioen opbouwen met beschikbare premie	4
Collectieve pensioenregeling van de VSBN	5
Leeftijdsklassen en percentages	5
Wie betaalt de pensioenpremie	6
De pensioenen in de collectieve pensioenregeling	6
Beleggen van de pensioenpremie	8
Life cycles	8
Passend beleggen	8
Gebeurtenissen die van invloed zijn op het pensioen	9
In dienst	9
Uit dienst	9
Arbeidsongeschiktheid	9
Meer of minder gaan werken	10
Huwelijk, geregistreerd partnerschap en samenwonen	10
Scheiden	10
Gezinsuitbreiding	10
Werkeloosheid	10
Onbetaald verlof	11
Overlijden	11
Eerder, later of anders met pensioen	12
Ruilen partnerpensioen in ouderdompensioen	12
Met een hoger of lager pensioen beginnen	12
Deeltijdpensioen	12
Aankoop van een stijgend ouderdompensioen	12
Aankoop pensioen bij een andere instelling	12
Pensioen ontvangen	12
Met pensioen	12
Pensioenreglement	14
Voorwaarden in geval van arbeidsongeschiktheid en overlijden	53

Collectieve Pensioenregeling voor signbedrijven aangesloten bij de VSBN

De werkgeversorganisatie VSBN heeft met instemming van haar leden en de vakbond LBV voor de bij haar aangesloten signbedrijven een collectieve pensioenregeling uitgewerkt. Met pensioenverzekeraar Interpolis is vervolgens een collectieve pensioenregeling overeengekomen met interessante voorwaarden, waaraan al vanaf 1 januari 2006 door de leden kan worden deelgenomen. Werkgevers die aangesloten zijn bij de VSBN kunnen deze pensioenregeling toezeggen aan de werknemers die bij hen in loondienst zijn. De pensioenregeling is niet verplicht.

Vanaf 1 januari 2015 brengt Interpolis de pensioenregelingen onder bij Centraal Beheer Achmea. De afspraken tussen de VSBN en Interpolis blijven ook bij Centraal Beheer Achmea gerespecteerd tot 1 januari 2016.

In dit boekje treft men achtereenvolgens aan: een algemene beschrijving van de pensioenregeling, specifieke toelichting op de collectieve pensioenregeling voor signbedrijven, informatie over het beleggen van de pensioenpremie, gebeurtenissen die van invloed zijn op het pensioen en een nadere uitleg van flexibiliseringsmogelijkheden van pensioen (eerder, later of anders met pensioen).

HET PENSOEN

Met de collectieve pensioenregeling van de VSBN beschikken de aangesloten bedrijven over een eigentijdse en flexibele regeling, die voorziet in de belangrijkste pensioenen (ouderdomspensioen, partnerpensioen en wezenpensioen).

Bovendien zorgt de regeling dat de pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid wordt voortgezet. Deze collectieve pensioenregeling biedt de werknemer een aantal vrijheden. De werknemer heeft met de afgedragen pensioenpremies namelijk keuzemogelijkheden waardoor het pensioen op persoonlijke wensen kan worden afgestemd. Sommige keuzes maakt men al direct bij de start van deelname. Andere op of rond de pensioendatum.

Wat is pensioen?

Pensioen in Nederland kan uit drie delen bestaan:

- een basispensioen van de overheid: de AOW
- pensioen opgebouwd bij een (of meer) werkgever(s)
- eigen pensioenvoorzieningen

Het is gebruikelijk om tot een bepaalde leeftijd te werken. Daarna gaat een werknemer 'met pensioen'. Ook dan is er een inkomen nodig. Daarom regelt de overheid voor iedereen die in Nederland heeft gewoond of gewerkt vanaf 65 jaar of later (niet later dan 67 jaar) een AOW-pensioen. Het AOW-pensioen - ook wel AOW genoemd - is een basispensioen. Veel werkgevers sluiten aanvullend voor hun werknemers een pensioenregeling af bij een pensioenfonds of verzekeraar. Vrijwel altijd betalen de werkgevers en werknemers samen de pensioenpremie; waarbij het werknemersdeel via de loonstrook wordt ingehouden. Werknemers kunnen ook zelf bedragen reserveren voor hun pensioen, bijvoorbeeld via een lijfrente bij een bank of verzekeraar (eigen pensioenvoorziening). Naast de AOW heeft de overheid regelingen voor als een werknemer (deels) niet meer kan werken of overlijdt. Bij overlijden van de werknemer kunnen nabestaanden die zelf niet voor een inkomen kunnen zorgen voor een Anw-uitkering in aanmerking komen.

Pensioen opbouwen met beschikbare premie

De pensioentoezegging van de VSBN is een beschikbare premiereregeling. Elke maand stellen de werkgever en de werknemer samen een bedrag beschikbaar voor pensioenopbouw. Dit bedrag, ook wel de pensioenpremie genoemd, wordt door de pensioenverzekeraar belegd. Zo gaat de werknemer een pensioenkapitaal vormen waarmee men op zijn/haar 67ste jaar een pensioen kan aankopen. De hoogte van het pensioen is afhankelijk van het beschikbare pensioenkapitaal en van de tarieven die op dat moment gelden. Het ouderdomspensioen is dus een levenslange uitkering die men ontvangt vanaf de pensioendatum.

DE COLLECTIEVE PENSIOENREGELING VAN DE VSBN

De pensioenpremie is gekoppeld aan een premiegrondslag. De premiegrondslag is het jaarsalaris (twaalf maal het maandsalaris plus vakantiegeld) minus de franchise. De franchise € 12.642,00 (voor 2015) is het bedrag waarover geen pensioenpremie wordt berekend. Dit komt voort uit de gedachte dat iedereen op 65-jarige leeftijd of later (niet later dan 67 jaar) al een AOW-uitkering (AOW = Algemene Ouderdomswet) krijgt van de Nederlandse staat. Voor 'dit pensioen van de overheid' behoeft men zelf niet te sparen!

De pensioenpremie voor het ouderdomspensioen wordt in de collectieve pensioenregeling berekend aan de hand van een premiestaffel. De premiestaffel is gebaseerd op een reeks van leeftijdsklassen. Voor elke klasse geldt een ander percentage dat oploopt naar mate de leeftijd stijgt. De premiestaffel die bij de collectieve pensioenregeling van de VSBN behoort, staat verderop vermeld. De werkgever en de werknemer nemen respectievelijk 58% en 42% van de verplichte pensioenpremie voor haar rekening. Daarnaast betaalt de werkgever de kosten van de pensioenregeling. De werknemer kan op vrijwillige basis extra premie inleggen, hieraan is wel een maximum verbonden (zie tabel). Aangezien het fiscaal is toegestaan nog meer pensioenpremie te reserveren, wordt de werknemer de mogelijkheid geboden extra premie te betalen. De maxima die hiervoor gelden, zijn verderop in een tabel weergegeven.

Aan de collectieve pensioenregeling neemt men deel eerst vanaf de 21-jarige leeftijd tot aan de leeftijd van 67 jaar. Gedurende deze periode bouwen werknemer en werkgever samen aan een pensioen voor de werknemer. Neemt men dus op latere leeftijd pas deel aan de pensioenregeling of stapt de werknemer er een paar jaar tussenuit, dan wordt er niet de volledige periode gespaard en bouwt men dus ook geen volledig pensioen op. Men spreekt dan van een pensioenhiaat.

De leeftijdsklassen en percentages

Leeftijdscategorie	Bijdrage werkgever 58%	Bijdrage werknemer 42%	Extra kosten rekening werkgever	Maximaal bij te sparen in 2015 werknemer
21 tot en met 24	2,67%	1,93%	0,49%	3,40%
25 tot en met 29	3,07%	2,23%	0,56%	4,00%
30 tot en met 35	3,60%	2,60%	0,66%	4,60%
35 tot en met 39	4,12%	2,98%	0,75%	5,40%
40 tot en met 44	4,81%	3,49%	0,88%	6,30%
45 tot en met 49	5,63%	4,07%	1,03%	7,30%
50 tot en met 54	6,55%	4,75%	1,20%	8,50%
55 tot en met 59	7,71%	5,59%	1,41%	10,00%
60 tot en met 64	9,16%	6,64%	1,68%	11,90%
65 tot en met 66	10,44%	7,56%	1,91%	13,50%

Pensioenpremies worden belastingvrij ingelegd. Dit betekent voor de werknemer dat zijn/haar bijdrage in de pensioenpremie wordt berekend over het bruto loon en ook maandelijks op het bruto maandloon in mindering wordt gebracht. Hierdoor ontstaat een belastingvoordeel waardoor er per saldo per maand door de werknemer netto minder pensioenpremie wordt betaald. Bij uitkering van het pensioen vindt belastingheffing plaats over de pensioenuitkeringen.

Wie betaalt de pensioenpremie?

De werkgever draagt de pensioenpremie af aan de pensioenverzekeraar.

De werkgever zal bij de werknemer de werknemerspremie inhouden op het bruto maandsalaris. Op de salarisstrook ziet men om welk bedrag het gaat. Hierna wordt getoond hoe de pensioenpremie wordt berekend; in het pensioenreglement staan de exacte voorwaarden vermeld.

Voorbeeld:

Werknemer van 31 jaar	Volttijd	Parttimer 60%
Pensioengevend salaris	€ 26.897,00	€ 16.138,20
AOW-franchise	€ 12.642,00 (het bedrag voor 2015)	€ 7.585,20
Pensioengrondslag	€ 14.255,00	€ 8.553,00

Men dient de pensioengrondslag te vermenigvuldigen met het bij de leeftijd van 31 jaar behorend percentage van 6,2%. Bij voltijd dienstverband is de totale jaarpremie $6,2\% * 14.255 = € 883,81$.

Extra pensioenruimte binnen uw pensioenregeling

Wil men extra premie betalen voor een aanvullend pensioen? Kijk dan in het pensioenreglement. Daar staat precies hoeveel men zelf aan extra pensioenpremie kan betalen voor aanvullend pensioen.

Variabele beloningen

Naast het pensioengevend salaris mag men over bonussen, vergoedingen voor overwerk of onregelmatigheidstoelagen ook pensioen opbouwen.

De pensioenen in de collectieve pensioenregeling

Ouderdomspensioen

De pensioenregeling is een beschikbare premiereregeling. Maandelijks worden er door de werkgever en werknemer samen een pensioenpremie aan de pensioenverzekeraar afgedragen. Via een beleggingsverzekering bouwt men een eigen kapitaal op. Op 67 jarige leeftijd koopt men hier een pensioen voor aan, dat tezamen met de AOW (van de overheid) de ouderdagvoorziening is. Het ouderdomspensioen en AOW zijn levenslange uitkeringen die men ontvangt vanaf de pensioendatum. De pensioenuitkering eindigt bij overlijden.

Partnerpensioen

U kunt uw werknemers met een partner de keuze geven om een partnerpensioen te verzekeren. Met een partnerpensioen blijft de partner van uw werknemer financieel verzorgd achter als uw werknemer overlijdt. Overlijdt de werknemer vóór de pensioendatum? Dan krijgt de partner jaarlijks een partnerpensioen. Wij keren het partnerpensioen uit zolang de partner leeft. Het partnerpensioen is een uitkeringsovereenkomst. Dit betekent dat er een vaste uitkering is verzekerd.

De partner is degene met wie de deelnemer:

- getrouwd is, of
- een geregistreerd partnerschap heeft, of
- een notariële samenlevingsovereenkomst heeft, of
- minimaal zes maanden samenwoont

De hoogte van het partnerpensioen is afhankelijk van:

- het percentage partnerpensioen per jaar. In uw regeling: 1,160%
- de laatst bekende pensioengrondslag
- het aantal jaren dat de werknemer in uw pensioenregeling kan meedoen (deelnemersjaar). De deelnemersjaren tellen vanaf de startdatum van de regeling of daarna op de datum dat de werknemer gaat deelnemen tot de pensioendatum. Het maximum aantal jaren is 46 jaar
- het gemiddelde deeltijdpercentage dat de werknemer werkte in de periode dat hij kon meedoen aan de regeling

Berekening partnerpensioen

percentage partnerpensioen per jaar * laatst bekende pensioengrondslag

* aantal deelnemersjaren * gemiddeld deeltijdpercentage

Over de deelnemersjaren tot 2015 geldt het percentage partnerpensioen per jaar van maximaal 1,33% en het pensioengevend salaris van 2014.

Wezenpensioen

U kunt uw werknemers met een kind de keuze geven om een wezenpensioen te verzekeren. Overlijdt de werknemer vóór de pensioendatum? Dan krijgt ieder kind een wezenpensioen. Deze maandelijkse uitkering stopt wanneer het kind 21 jaar wordt. Het wezenpensioen is een uitkeringsovereenkomst. Dit betekent dat er een vaste uitkering is verzekerd.

Voor een wezenpensioen komt in aanmerking:

- een eigen kind van de overleden deelnemer
- een pleeg- en stiefkind die de overleden deelnemer binnen zijn gezin als eigen kind opvoedde en onderhield.

De hoogte is afhankelijk van:

- het percentage wezenpensioen per jaar. In uw regeling: 0,232%
- de laatst bekende pensioengrondslag
- het aantal jaren dat de werknemer in uw pensioenregeling kan meedoen (deelnemersjaar). De deelnemersjaren tellen vanaf de startdatum van de regeling of daarna op de datum dat de werknemer gaat deelnemen tot de pensioendatum. Het maximum aantal jaren is 46 jaar
- het gemiddelde deeltijdpercentage dat de werknemer werkte in de periode dat hij kon meedoen aan de regeling

Berekening wezenpensioen

percentage wezenpensioen per jaar * laatst bekende pensioengrondslag
* aantal deelnemersjaren * gemiddeld deeltijdpercentage

Over de deelnemersjaren tot 2015 geldt het percentage wezenpensioen per jaar van maximaal 0,27% en het pensioengevend salaris van 2014.

Inzicht in het pensioen

Via de website van de pensioenverzekeraar (www.centraalbeheer.nl/voorlater) kan men op elk moment het opgebouwde kapitaal in de polis bekijken. Ook ontvangen de deelnemers jaarlijks van de pensioenverzekeraar een overzicht van het opgebouwde kapitaal. Dit beleggingsoverzicht vermeldt ook een indicatie van het te bereiken kapitaal op de pensioendatum en een indicatie van de pensioenen als men straks met pensioen gaat.

Deelnemers ontvangen jaarlijks ook een Uniform Pensioenoverzicht (UPO).

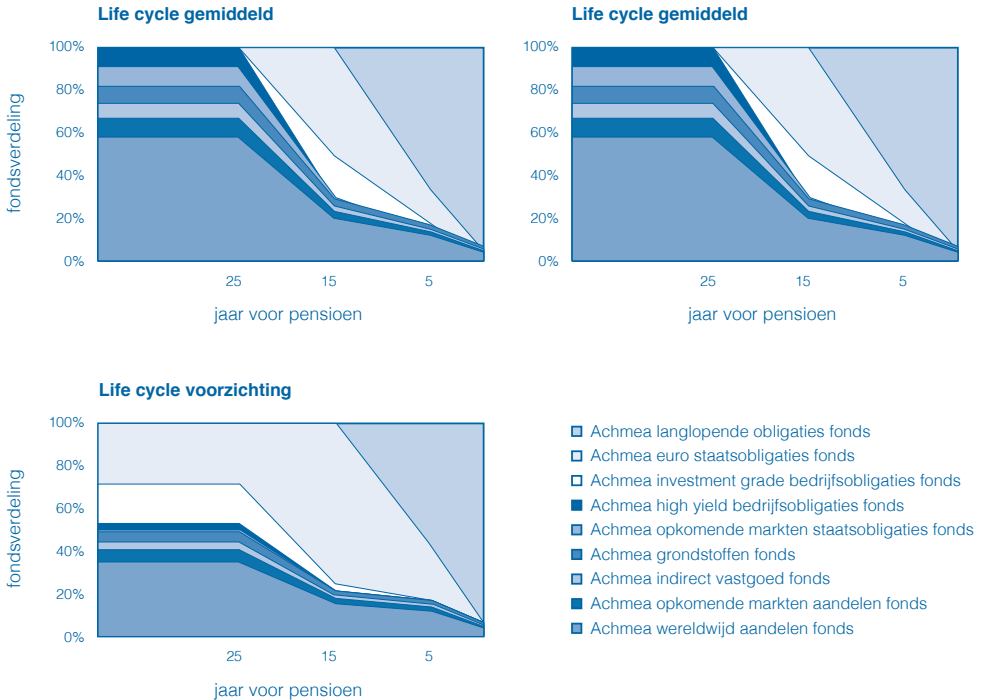
Verder kan men inzicht in de pensioenen krijgen via het Pensioenregister op www.mijnpensioenoverzicht.nl.

BELEGGEN VAN DE PENSOIENPREMIE

Uw werknemers kunnen hun pensioenkapitaal beleggen volgens in Life cycles.

LIFE CYCLES

Uw beleggingen vertrouwt u toe aan Centraal Beheer Achmea. Als pensioenuitvoerder moeten wij prudent, ofwel verstandig beleggen. Daarom ontwikkelden we drie life cycles. Elke life cycle past bij een risicoprofiel: ambitieus, gemiddeld of voorzichtig. Via de life cycles bouwen we heel gelijkmatig het beleggingsrisico af. Zodat deelnemers minder risico lopen als ze bijna met pensioen gaan. We beleggen binnen de life cycles in negen beleggingsfondsen. In onderstaande grafieken ziet u de verdeling van de beleggingen binnen de drie life cycles.

Het ene beleggingsfonds is risicovoller dan het andere. Naarmate de pensioendatum dichterbij komt, beleggen we steeds minder risicovol. De voorzichtige life cycle bevat relatief veel obligaties. Omdat hier het risico lager is, is de verwachte groei ook lager. De life cycle ambitieus bevat relatief veel aandelen. Het risico is hierdoor hoger en daardoor is de verwachte groei ook hoger.

Passend beleggen

Wij beleggen de premies voor alle deelnemers standaard volgens de life cycle gemiddeld. Bij de start van de pensioenregeling krijgt de deelnemer informatie over de risicoprofielen. Met deze informatie bepaalt de deelnemer zijn risicoprofiel en geeft dat aan ons door. Wij beleggen zijn pensioenkapitaal dan volgens de life cycle die bij zijn risicoprofiel past.

GEBEURTENISSEN DIE VAN INVLOED ZIJN OP HET PENSOEN

Veranderingen in de privé- of zakelijke sfeer (zoals verandering van baan, werkloosheid, een scheiding, meer of minder werken) kunnen direct van invloed zijn op de pensioenopbouw en soms zelfs leiden tot een pensioentekort.

In dienst

Iedereen met een dienstverband van ten minste twee maanden, neemt automatisch deel aan de pensioenregeling.

Vanuit een andere baan

Als men via een andere werkgever al met een pensioenopbouw was begonnen, dan is dit gestopt zodra men daar uit dienst ging. Men heeft dan twee mogelijkheden: men laat het pensioen 'staan' of men neemt het mee naar de nieuwe pensioenregeling (waardeoverdracht).

Wanneer waardeoverdracht?

Of waardeoverdracht de moeite waard is, hangt onder andere af van de vorige pensioenregeling en de persoonlijke omstandigheden. Als men niet met de materie bekend is, blijkt het in de praktijk vaak lastig om verschillende regelingen met elkaar te vergelijken. In dat geval is het raadzaam dat men zich hierover professioneel laat adviseren, bijvoorbeeld door een pensioenadviseur. Let op: waarde-overdracht vraagt men binnen zes maanden aan nadat men deelneemt aan de pensioenregeling van de huidige werkgever.

Waardeoverdracht aanvragen

Wil men gebruik maken van het recht op waardeoverdracht? Dan dient men binnen zes maanden een verzoek in bij de nieuwe pensioenverzekeraar of pensioenfonds. Dat verzoek kent geen verplichtingen. Vervolgens neemt Centraal Beheer Achmea contact op met de 'oude' pensioenuitvoerder om te achterhalen hoeveel pensioen men heeft opgebouwd en wat de waarde daarvan is. Daarna ontvangt men van Centraal Beheer Achmea een offerte. Hierin leest men precies wat de waardeoverdracht oplevert. Men is vervolgens vrij om te beslissen of men wel of niet akkoord gaat met de waardeoverdracht.

Uit dienst

Beëindigt men het dienstverband bij de huidige werkgever, dan stopt ook automatisch de pensioenopbouw via de huidige werkgever. Doet men niets, dan blijft het opgebouwde kapitaal staan. Op de pensioendatum koopt men van het opgebouwde kapitaal een ouderdomspensioen en eventueel een partnerpensioen aan. Overweegt men om het opgebouwde pensioen in te brengen bij de nieuwe werkgever dan dient men bij de nieuwe pensioenuitvoerder een verzoek in tot waardeoverdracht.

Pensioentekort

Pensioentekort is een rekbaar begrip; wat voor de een voldoende is, ervaart de ander als een bestaansminimum. Als norm gaat men meestal uit van 70% van het gemiddelde verdiende salaris. Dit is dan inclusief de AOW-uitkering die men na zijn/haar 67ste van de Nederlandse Staat krijgt. Maar de norm van 70% is gebaseerd op veertig opbouwjaren, en dat haalt lang niet iedereen. Daarnaast is het natuurlijk aan ieder voor zich om te bepalen wat een goed pensioen is.

Pensioentekort repareren

Er zijn verschillende manieren om iets aan een (dreigend) pensioentekort te doen. Bijvoorbeeld door zelf geld opzij te zetten op een spaar- of beleggingsrekening. Binnen het huidige belastingstelsel is het ook mogelijk om fiscaal aantrekkelijk bij te sparen voor uw pensioen. Men hoeft daarvoor alleen een pensioentekort aan te tonen. De premie is aftrekbaar. Voor de berekening van de zogeheten 'jaarruimte' heeft men informatie nodig over de pensioenaangroei. Deze informatie ontvangt men jaarlijks van Centraal Beheer Achmea.

Arbeidsongeschiktheid

Bij ziekte betaalt uw werkgever de eerste twee jaar uw salaris grotendeels door. Na twee jaar ziekte kunt u gedeeltelijk arbeidsongeschikt of, al dan niet duurzaam, volledig arbeidsongeschikt worden verklaard. Als u meer dan 35% arbeidsongeschikt bent, hebt u recht op een uitkering op basis van de Wet werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA).

De opbouw van het pensioen komt niet stil te liggen als men arbeidsongeschikt wordt. Bij arbeidsongeschiktheid zet Centraal Beheer Achmea de pensioenopbouw voort conform de hierna vermelde uitgangspunten.

Volledig arbeidsongeschikt

Als men tijdens de deelname aan de pensioenregeling volledig arbeidsongeschikt raakt, dan neemt Centraal Beheer Achmea de betaling van de pensioenpremie voor haar rekening.

Gedeeltelijk arbeidsongeschikt

Als men tijdens de deelname aan de pensioenregeling gedeeltelijk arbeidsongeschikt raakt, dan zet Centraal Beheer Achmea de pensioenopbouw gedeeltelijk voort. Dit doet Centraal Beheer Achmea op basis van de mate waarin men arbeidsongeschikt is. Blijft men in loondienst, dan wordt de pensioenpremie gesplitst. Voor het deel dat men in loondienst blijft bouwt men pensioen op, op basis van het salaris dat men dan nog verdient. Voor het deel dat men arbeidsongeschikt is geworden, neemt Centraal Beheer Achmea de pensioenpremie voor haar rekening op basis van de mate van arbeidsongeschiktheid.

Mate van arbeidsongeschiktheid in procenten Voortzettingpercentage

Minder dan 35	0
35 tot 45	40
45 tot 55	50
55 tot 65	60
65 tot 80	72,5
80 of meer	100

Meer of minder arbeidsongeschikt?

Verandert de mate van arbeidsongeschiktheid dan dient men het te melden aan Centraal Beheer Achmea.

Meer of minder gaan werken

De pensioenpremie wordt vastgesteld aan de hand van het salaris. Meer of minder gaan werken heeft gevolgen voor de hoogte van de pensioenpremie. Bij partitiewerk wordt de pensioenpremie gerelateerd aan het aantal uren dat men werkt.

Overwerk

Als men nu fulltime werkt en bijvoorbeeld meer gaat werken (overwerk), dan bouwt men over die extra uren geen pensioenopbouw op.

Huwelijk, geregistreerd partnerschap en samenwonen

Gaat men trouwen of samenwonen dan treden er wijzigingen op voor wat betreft het partnerpensioen. Men dient dit dan ook binnen één maand na het huwelijk, registratie van een partnerschap of na aanvang samenwonen door te geven aan Centraal Beheer Achmea. Voor de voorwaarden van samenwonen wordt verwezen naar het pensioenreglement.

Scheiden

Wanneer het partnerschap eindigt wordt bij de scheiding een deel van het recht op levenslang partnerpensioen aan uw ex-partner toegewezen. Dit wordt 'bijzonder partnerpensioen' genoemd. Het recht op een bijzonder partnerpensioen geldt bij beëindiging van een huwelijk of geregistreerd partnerschap en bij beëindiging van het samenwonen.

Wanneer het huwelijk of geregistreerd partnerschap eindigt, heeft de ex-partner recht op 50% van het tijdens het huwelijk of geregistreerd partnerschap opgebouwde en voor ouderdomspensioen bestemde beleggingstegoed. Men kan dit via huwelijksvoorwaarden of een echtscheidingsconvenant anders hebben geregeld. Voor ongehuwd samenwonenden geldt deze verdeling van het opgebouwde beleggingstegoed niet. Kijk voor meer informatie op www.postbus51.nl.

Gezinsuitbreiding

Informeer Centraal Beheer Achmea binnen één maand na de gezinsuitbreiding.

Werkloosheid

Als een deelnemer werkloos wordt, stopt de opbouw van uw beleggingstegoed en vervallen de risicoverzekeringen.

Tijdens de periode dat men een WW-uitkering ontvangt die direct aansluit op het dienstverband, blijft een partnerpensioen op risicobasis verzekerd. De hoogte van dit partnerpensioen is gebaseerd op het aantal deelnemersjaren doorgebracht bij de oude werkgever.

Onbetaald verlof

Als men onbetaald verlof opneemt kan na akkoord van de werkgever de pensioenregeling ongewijzigd doorlopen. Als er geen akkoord is van de werkgever dan wordt de pensioenregeling gedurende de verlofperiode stopgezet.

De dekking voor het levenslang partnerpensioen kunt u vinden in het pensioenreglement.

Overlijden

Overlijdt men voor de pensioendatum? De partner en/of kinderen kunnen in aanmerking komen voor een partnerpensioen en/of wezenpensioen, mits men deze pensioenen meeverzekerde. Daarnaast kunnen zij in aanmerking komen voor een Anw uitkering (ANW = Algemene Nabestaandenwet) van de Nederlandse Staat. Meer informatie vindt u op www.svb.nl.

Overlijdt men na de pensioendatum? Dat kan de partner in aanmerking komen voor een partnerpensioen. Dit is afhankelijk van de keuze die men maakt op de pensioendatum. Men koopt van het opgebouwde kapitaal namelijk een ouderdomspensioen en/of een partnerpensioen aan.

Ex-partners

Is men eerder getrouwd geweest? Het kan zijn dat de ex-partner recht heeft op een gedeelte van het partnerpensioen. Dit wordt bepaald door de afspraken die men heeft gemaakt over de verdeling van de pensioenrechten: verevening, conversie of een andere oplossing. Bij verevening heeft de ex partner recht op een deel van het partnerpensioen. Bij conversie niet. In beide gevallen daalt het partnerpensioen voor de nieuwe partner.

Wezenpensioen

Het wezenpensioen is een pensioen voor de kinderen en staat los van het partnerpensioen. Het pensioen gaat automatisch van start in de maand volgend op het overlijden van de werknemer. Het pensioen keert Centraal Beheer Achmea maandelijks uit. Het wezenpensioen loopt door tot het(de) kind(eren) 21 jaar is (zijn).

EERDER, LATER OF ANDERS MET PENSIOEN

Vanaf de pensioendatum (67 jaar) ontvangt men maandelijks een ouderdomspensioen. Men kan ook eerder of juist later met pensioen gaan, zolang dit maar ergens tussen het 57ste en 72ste levensjaar is. Dit gebeurt altijd in overleg met de werkgever.

Eerder stoppen met werken

Als men eerder met pensioen gaat, heeft men een kortere opbouwperiode. En de pensioenuitkering wordt over meer jaren verspreid. Het bedrag dat men maandelijks aan pensioen ontvangt zal dan lager uitvallen.

Langer doorgaan met werken

Later met pensioen kan ook. De pensioenopbouw stopt wel bij 67 jaar. Omdat men dan minder jaren pensioen ontvangt, zal de pensioenuitkering uiteindelijk toch hoger uitvallen dan wanneer men op 67 jarige leeftijd gestopt was met werken.

Ruilen partnerpensioen in ouderdomspensioen

Men kan de opgebouwde waarde voor het partnerpensioen geheel of gedeeltelijk omzetten in een recht op ouderdomspensioen. Dat kan een optie zijn als de partner een eigen inkomen of pensioen ontvangt.

Met een hoger of lager pensioen beginnen

Na de pensionering krijgt men in principe iedere maand hetzelfde bedrag aan pensioen. Tenzij men ervoor kiest om in de eerste jaren met een hoger of juist lager pensioen te beginnen. Met een hoger pensioen beginnen kan een keuze zijn als men bijvoorbeeld wil reizen of studerende kinderen heeft. Werkt de partner nog of beschikt men over inkomsten uit bijvoorbeeld koopsompolissen? Dan kan het een overweging zijn om juist met een lager pensioen te beginnen. In beide gevallen geldt als voorwaarde dat de laagste uitkering niet minder dan 75% van de hoogste uitkering mag zijn.

Deeltijdpensioen

Bij deeltijdpensioen blijft men een paar dagen per week werken, terwijl men voor de andere dagen met pensioen gaat. Men kan daarmee het pensioen gedeeltelijk vervroegen, maar ook gedeeltelijk uitstellen. Deeltijdpensionering is mogelijk vanaf 57 tot 72-jarige leeftijd. Vanzelfsprekend altijd in overleg met de werkgever.

Gaat men voor de pensioendatum met deeltijdpensioen dan bouwt men over de dagen dat men werkt pensioen op en voor de andere dagen ontvangt men een pensioenuitkering. Blijft men na de 67-jarige leeftijd nog een paar dagen per week werken, dan bouwt men geen pensioen meer op. Voor de dagen dat men niet werkt, ontvangt men een pensioenuitkering.

Aankoop van een stijgend ouderdomspensioen

Op de pensioendatum kan men ook kiezen om het ouderdomspensioen jaarlijks te laten stijgen. Het ouderdomspensioen stijgt dan jaarlijks met 1%, 2% of 3%.

Aankoop pensioen bij een andere instelling

Op de pensioendatum koopt men van het opgebouwde beleggingstegoed een ouderdomspensioen en eventueel een partnerpensioen aan. Men kiest zelf een instelling waar men het pensioen aankoopt. Kijk voor de voorwaarden in het pensioenreglement.

Pensioen ontvangen

Bij de term pensioen denkt men waarschijnlijk vooral aan het ouderdomspensioen dat men straks maandelijks op de bankrekening ontvangt. Maar onder pensioen valt ook het partnerpensioen.

Met pensioen

Vanaf de pensioendatum ontvangt men aan het eind van iedere maand ouderdomspensioen. Alle bedragen keert Centraal Beheer Achmea netto aan de werknemer uit. Belastingen en premies houdt Centraal Beheer Achmea al in.

Pensioendatum

Binnen de pensioenregeling geldt een standaard pensioendatum. De eerste van de maand waarin men 67 wordt.

AOW-uitkering

Vanaf 65-jarige of later (niet later dan 67 jaar) leeftijd ontvangt u een AOW-uitkering. De AOW-uitkering verstrekt het SVB. Meer informatie vindt u op www.svb.nl.

In het pensioenreglement wordt nauwkeurig omschreven wat de rechten en plichten zijn van de werkgever en haar werknemers. In deze samenvatting is kort weergegeven wat het reglement inhoudt en wordt verwezen naar het officiële pensioenreglement. Aan deze samenvatting kunnen derhalve geen rechten worden ontleend. De rechten van de werknemers volgen uitsluitend uit het officiële pensioenreglement.

Pensioenreglement
Flexibel Renteniers Plan

voor

De Verenigde Signbedrijven Nederland

INHOUDSOPGAVE

Hoofdstuk 1	Begripsbepalingen algemeen	16
Hoofdstuk 2	Verplicht Pensioen	19
Paragraaf 2.1	Begripsbepalingen	19
Paragraaf 2.2	Pensioenaanspraken	21
Paragraaf 2.3	Pensioensoorten	22
Paragraaf 2.4	Toeslagverlening	24
Paragraaf 2.5	Verzekering en de financiering van de aanspraken	24
Paragraaf 2.6	Gebeurtenissen en Wijzigingen	29
Hoofdstuk 3	Vrijwillig Pensioen Aanvulling	37
Paragraaf 3.1	Begripsbepalingen	37
Paragraaf 3.2	Pensioenaanspraken	37
Paragraaf 3.3	Pensioensoorten	39
Paragraaf 3.4	Toeslagverlening	39
Paragraaf 3.5	Verzekering en de financiering van de aanspraken	39
Paragraaf 3.6	Gebeurtenissen en Wijzigingen Keuzemogelijkheden	44
Hoofdstuk 4	Keuzemogelijkheden	47
Hoofdstuk 5	Pensioeningang	50
Hoofdstuk 6	Algemene bepalingen	51

HOOFDSTUK 1 BEGRIPSBEPALINGEN ALGEMEEN

Artikel 1.1

In dit reglement wordt verstaan onder:

1.	AOW	Algemene Ouderdomswet;
2.	beleggingsfonds	een fonds dat belegt in 1 beleggingscategorie. Als beleggingsfondsen komen in aanmerking: <ul style="list-style-type: none">• Achmea wereldwijd aandelen fonds• Achmea opkomende markten aandelen fonds Achmea euro staatsobligaties fonds• Achmea investment grade bedrijfsobligaties fonds Achmea high yield bedrijfsobligaties fonds• Achmea opkomende markten staatsobligaties fonds Achmea indirect vastgoed fonds• Achmea langlopende obligaties fonds Achmea grondstoffen fonds;
3.	beleggingsopbrengsten	gerealiseerde koersresultaten, ontvangen dividenden en rentevergoeding na aftrek van kosten en eventuele belastingen;
4.	beleggersprofiel	de uitkomst van de door de (gewezen) deelnemer beantwoorde vragen, aan de hand waarvan de pensioenuitvoerder het bijbehorende risicoprofiel kan bepalen;
5.	beursdag	een dag waarop de officiële markt van de effectenbeurs van Euronext N.V. en de banken in Nederland geopend zijn voor het (laten) uitvoeren van effectentransacties;
6.	CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst;
7.	deelnemer	de werknemer die: <ul style="list-style-type: none">- de leeftijd van 21 jaar heeft bereikt; als deelnemer wordt ook beschouwd de arbeidsongeschikte werknemer voor wie de pensioenuitvoerder, na uitdiensttreding of na beëindiging van de uitvoeringsovereenkomst, vrijstelling van premiebetaling verleent;
8.	deeltijdpensionering	het in de flexperiode met instemming van de werkgever een aantal uren per week minder gaan werken en het naar rato van de vermindering van de arbeidsduur gelijktijdig opnemen van een deel van het opgebouwde pensioenkapitaal voor flexibele pensionering;
9.	deeltijdpercentage	de verhouding tussen het met de werkgever aantal overeengekomen uren dat de werknemer per week werkt en het aantal uren per week dat bij de werkgever hoort bij een volledige werkweek voor de betreffende categorie werknemers. Het deeltijdpercentage is maximaal 100%;
10.	einde deelname	het beëindigen van de opbouw van pensioenkapitaal anders dan door het overlijden van de deelnemer of het ingaan van het ouderdomspensioen;
11.	flexperiode	de periode gelegen tussen 10 jaar voorafgaande aan het ontstaan van het recht op een AOW-uitkering en 5 jaar na het ontstaan van die uitkering;

12.	fraude	bewust onjuiste of onvolledige informatie verstrekken dan wel verzwijgen van informatie met als gevolg het verkrijgen of behouden van een verzekeringsuitkering of verzekeringsdekking dan wel het onder gunstiger condities verkrijgen of behouden van een verzekeringsuitkering of verzekeringsdekking;
13.	gemiddeld deeltijd-percentage	het gemiddelde van de deeltijdpercentages berekend over de totale periode vanaf datum opname in de pensioenregeling tot de pensioenrichtdatum. Hierbij wordt er van uitgegaan dat het laatstelijk geldende deeltijdpercentage tot de pensioenrichtdatum niet wijzigt. Het gemiddelde deeltijdpercentage is maximaal 100%;
14.	gepensioneerde	de pensioengerechtigde voor wie het ouderdomspensioen is ingegaan;
15.	gewezen deelnemer	de (gewezen) werknemer door wie op grond van het pensioenreglement geen pensioenkapitaal jegens de pensioenuitvoerder meer wordt verworven en die bij het beëindigen van de deelname een opgebouwd pensioenkapitaal behoudt;
16.	kind	het kind dat in familierechtelijke betrekking staat tot de (gewezen) deelnemer alsmede stief- en pleegkinderen die door de (gewezen) deelnemer als eigen kinderen worden onderhouden en opgevoed;
17.	loonindexcijfer	<p>het eerst gepubliceerde indexcijfer van de CAO-lonen per maand van alle werknemerscategorieën in het particulier bedrijf, inclusief bijzondere beloningen, berekend door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) op de meest recente tijdsbasis. Voor de toepassing van dit reglement wordt jaarlijks per 1 januari voor het betreffende kalenderjaar uitgegaan van het indexcijfer zoals dit door het CBS voor de maand oktober daaraan voorafgaand is gepubliceerd.</p> <p>De wijziging van het loonindexcijfer is gelijk aan de wijziging van het indexcijfer zoals dat laatstelijk voor de maand oktober is vastgesteld ten opzichte van de maand oktober van het voorafgaande jaar.</p> <p>Indien genoemd indexcijfer niet meer door het CBS wordt berekend en/of wordt gepubliceerd zal van een hiermee zoveel mogelijk corresponderend indexcijfer worden uitgegaan;</p>
18.	nabestaandenpensioen	partner- en/of wezenpensioen;
19.	oproepkracht	de werknemer waarvan het aantal werkzame uren vooraf niet is vastgesteld;
20.	partner	de echtgen(o)ot(e) van de (gewezen) deelnemer, of de man of de vrouw met wie de (gewezen) deelnemer een geregistreerd partnerschap, als bedoeld in het Burgerlijk Wetboek, is aangegaan, of de man of vrouw met wie de (gewezen) deelnemer staat ingeschreven in de Basisregistratie Personen en geen bloed- of aanverwantschap in de eerste graad bestaat, en: de (gewezen) deelnemer en de man of vrouw zijn beiden noch gehuwd noch een geregistreerd partnerschap aangegaan, en de (gewezen) deelnemer heeft aangetoond dat er gedurende 6 maanden een gezamenlijke huishouding wordt gevoerd óf er is sprake van een tussen beiden gesloten notarieel verleden samenlevingscontract. Voor de bepaling van de gezamenlijke huishouding is de inschrijving in de Basisregistratie Personen uitgangspunt. Er kan sprake zijn van maximaal 1 partner;
21.	pensioendatum	de datum waarop het levenslange ouderdomspensioen van de (gewezen) deelnemer feitelijk ingaat. Deze datum is altijd de 1e dag van een maand;

22.	pensioengerechtigde	de persoon voor wie op grond van een pensioenovereenkomst het pensioen is ingegaan;
23.	pensioenkapitaal	het kapitaal dat is ontstaan op basis van de betaalde premie en waarmee een pensioenuitkering moet worden aangekocht. De hoogte van het pensioenkapitaal is niet gegarandeerd maar afhankelijk van onder andere de beleggingsresultaten;
24.	pensioenovereenkomst	hetgeen tussen de werkgever en zijn werknemer(s) is overeengekomen betreffende pensioen;
25.	pensioenuitvoerder	Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., mede handelend onder de merknaam Centraal Beheer Achmea;
26.	premie	1 of meerdere betaling(en) voor de financiering van het Flexibel Renteniërs Plan;
27.	premieovereenkomst	een pensioenovereenkomst inzake een vastgestelde premie die uiterlijk op de pensioendatum wordt omgezet in een pensioenuitkering;
28.	scheiding	<p>a. echtscheiding;</p> <p>b. ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed, als bedoeld in het Burgerlijk Wetboek;</p> <p>c. beëindiging van het geregistreerd partnerschap, als bedoeld in het Burgerlijk Wetboek anders dan door dood, vermissing of omzetting van het geregistreerd partnerschap in een huwelijk;</p> <p>d. beëindiging van de gezamenlijke huishouding, anders dan door dood, vermissing of omzetting van de gezamenlijke huishouding in een huwelijk of een geregistreerd partnerschap.</p> <p>Als scheidingsdatum met betrekking tot de onderdelen a, ben c geldt de datum van inschrijving in de Basisregistratie Personen. Als datum beëindiging van de gezamenlijke huishouding zoals omschreven onder d., geldt de datum met ingang waarvan in de Basisregistratie Personen is geregistreerd dat de (gewezen) deelnemer en de partner niet meer op hetzelfde adres wonen. Als de Basisregistratie Personen geen uitsluitel biedt, geldt de datum vermeld op een door de (gewezen) deelnemer en de partner ondertekend schriftelijk stuk waarin het einde van de gezamenlijke huishouding is opgenomen;</p>
29.	staffelpremie	een premie, gebaseerd op een leeftijdsafhankelijk beschikbaar premiestelsel, voor tijdsevenredige opbouw van een pensioen;
30.	switchen	herverdelen van opgebouwd pensioenkapitaal over beleggingsfondsen en/of renterekeningen op initiatief van de (gewezen) deelnemer;
31.	uitvoeringsovereenkomst	de overeenkomst tussen een werkgever en een pensioenuitvoerder over de uitvoering van een of meer pensioenovereenkomsten;
32.	U-rendement	het rendement dat maandelijks wordt gepubliceerd door het Centrum Verzekeringsstatistiek van het Verbond van Verzekeraars;
33.	verlof	de periode van verlof waarover de deelnemer op basis van de geldende wet- en regelgeving een pensioen mag opbouwen;
34.	WAO	Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering;
35.	WIA	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen.

HOOFDSTUK 2 VERPLICHT PENSOEN

Paragraaf 2.1 Begripsbepalingen

Artikel 2.1.1

1.	arbeidsongeschikt(heid)	<p>de ongeschiktheid tot het verrichten van arbeid, die geacht wordt aanwezig te zijn, indien en zolang de deelnemer recht heeft op een uitkering krachtens de WIA of de WAO.</p> <p>Hierbij geldt dat, indien periodes van arbeidsongeschiktheid elkaar met een onderbreking van minder dan 4 weken opvolgen, deze als 1 periode worden beschouwd;</p>
2.	deelnemingsjaar	<p>elke ononderbroken periode van een jaar gelegen tussen de datum van inwerkingtreding van deze regeling of de latere datum aanvang van het dienstverband en de pensioenrichtdatum gemaximeerd op 46 deelnemersjaren;</p> <p>Het aantal deelnemingsjaren wordt in jaren en maanden vastgesteld, waarbij een gedeelte van een maand voor een volle maand wordt gerekend;</p>
3.	deeltijder	<p>de deelnemer die per week minder werkt dan het aantal uren dat bij de werkgever geldt bij een volledige werkweek voor de betreffende categorie werknemers;</p>
4.	eerste ziektedag	<p>de eerste dag waarop de deelnemer wegens ziekte niet werkt of het werken tijdens de werktijd staakt. Hierbij geldt dat, indien periodes van ziekte elkaar met een onderbreking van minder dan 4 weken opvolgen, deze als 1 periode worden beschouwd;</p>
5.	franchise	<p>het deel van het salaris waarover geen pensioenaanspraken op basis van dit pensioenreglement worden opgebouwd;</p>
6.	life cycle	<p>beleggingssystematiek waarbij rendement en risico door de pensioen-uitvoerder op elkaar worden afgestemd, op basis van het risicoprofiel van de (gewezen) deelnemer;</p>
7.	pensioengevend salaris	<p>pensioengevend salaris opbouw pensioenkapitaal en/of pensioengevend salaris nabestaandenpensioen;</p>
8.	pensioengevend salaris opbouw pensioenkapitaal	<p>het salaris zoals met de werknemer is overeengekomen en bestaand uit: 1 maal het bruto jaarsalaris; 8% vakantietoeslag. De vakantietoeslag wordt berekend over het jaarsalaris Voor het pensioengevend salaris wordt ten hoogste het bedrag in aanmerking genomen als opgenomen in art. 18ga van de Wet op de loonbelasting 1964;</p> <p>Het pensioengevend salaris heeft een maximum van € 100.000,- per jaar; Het maximum salaris wordt niet aangepast Voor deeltijders worden de salarisonderdelen omgerekend naar een fulltime salaris op jaarbasis;</p>

9.	pensioengevend salaris nabestaandenpensioen	<p>het salaris zoals met de werknemer is overeengekomen en bestaand uit: 1 maal het bruto jaarsalaris; 8% vakantietoeslag.</p> <p>De vakantietoeslag wordt berekend over het jaarsalaris.</p> <p>Voor het pensioengevend salaris wordt ten hoogste het bedrag in aanmerking genomen als opgenomen in art. 18ga van de Wet op de loonbelasting 1964;</p> <p>Het pensioengevend salaris heeft een maximum van € 100.000,- per jaar;</p> <p>Het maximumsalaris wordt niet aangepast;</p> <p>Voor de deeltijder worden de salarisonderdelen omgerekend naar een fulltime salaris op jaarbasis;</p>
12.	pensioengrondslag opbouw pensioenkapitaal	pensioengevend salaris opbouw pensioenkapitaal minus de franchise opbouw pensioenkapitaal;
13.	pensioengrondslag nabestaanden-pensioen	pensioengevend salaris nabestaandenpensioen minus de franchise nabestaandenpensioen;
14.	pensioenrichtdatum	de eerste dag van de maand waarin de (gewezen) deelnemer 67 jaar wordt;
15.	rebalancing	herverdeling van het opgebouwde pensioenkapitaal en de verdeling van de te beleggen premie over de beleggingscategorieën. De herverdeling vindt maandelijks plaats op basis van de bij het risicoprofiel behorende life cycle;
16.	risicoprofiel	de categorisering naar risico waarin de (gewezen) deelnemer door de pensioenuitvoerder wordt ingedeeld op basis van het beleggersprofiel;
17.	te beleggen premie	de beschikbare premie;
18.	unitkoers	de slotkoers van een beleggingsfonds op een beursdag, op basis waarvan units worden toegewezen en worden afgerekend. De unitkoers is gelijk aan de waarde in euro's van het beleggingsfonds gedeeld door het aantal units in het beleggingsfonds en wordt afgerond op honderdsten;
19.	units	de waarde-eenheden waarin de beleggingsfondsen zijn opgesplitst;
20.	uitkeringsovereenkomst	een pensioenovereenkomst inzake een vastgestelde pensioenuitkering;
21.	ziekte	een lichamelijke of psychische toestand die de deelnemer verhindert zijn arbeid te verrichten, niet zijnde arbeidsongeschiktheid.

Paragraaf 2.2 Pensioenaanspraken

Artikel 2.2.1

PENSIENOVEREENKOMST

De deelnemer verwerft op grond van de pensioenovereenkomst aanspraken op pensioen zoals is vastgelegd in dit reglement. De pensioenovereenkomst betreft voor:

- het levenslang ouderdomspensioen en het levenslang partnerpensioen ingaand bij overlijden van de (gewezen) deelnemer op of na de pensioendatum, een premieovereenkomst;
- het levenslang partnerpensioen ingaand bij overlijden van de deelnemer voor de pensioendatum, een uitkeringsovereenkomst;
- het wezenpensioen ingaand bij overlijden van de deelnemer voor de pensioendatum, een uitkeringsovereenkomst.

Artikel 2.2.2

PENSIOENAANSPRAKEN VOOR DE DEELNEMER

1. De deelnemer verwerft voor zichzelf een aanspraak op een beschikbare premie voor de opbouw van een pensioenkapitaal. Op de pensioendatum moet het dan opgebouwde pensioenkapitaal worden gebruikt om een ouderdomspensioen in combinatie met een levenslang partnerpensioen aan te kopen. Het levenslang partnerpensioen gaat in bij overlijden van de deelnemer op of na de pensioendatum.

2. De beschikbare premie bedraagt een percentage van de pensioengrondslag opbouw pensioenkapitaal. Dit percentage vloeit voort uit de navolgende premiestafel:

Leeftijd van 21 tot en met 24: 4,60%	Leeftijd van 45 tot en met 49: 9,70%
Leeftijd van 25 tot en met 29: 5,30%	Leeftijd van 50 tot en met 54: 11,30%
Leeftijd van 30 tot en met 35: 6,20%	Leeftijd van 55 tot en met 59: 13,30%
Leeftijd van 35 tot en met 39: 7,10%	Leeftijd van 60 tot en met 64: 15,80%
Leeftijd van 40 tot en met 44: 8,30%	Leeftijd van 65 tot en met 66: 18,00%

van de pensioengrondslag opbouw pensioenkapitaal.

3. Als de deelname aan de pensioenregeling begint of eindigt in de loop van een jaar wordt de beschikbare premie voor dat jaar naar rato vastgesteld. Hierbij geldt dat, indien de deelname of beëindiging in de loop van een maand plaatsvindt, de maand waarin de deelname aan de pensioenregeling begint niet in aanmerking wordt genomen en de maand waarin de deelname eindigt wel in aanmerking wordt genomen.

4. De te beleggen premie wordt belegd conform hetgeen is opgenomen in dit reglement onder Beleggingen.

5. De deelnemer heeft voor zijn partner en/of kinderen aanspraak op een: partnerpensioen bij overlijden van de deelnemer voor de pensioendatum; wezenpensioen bij overlijden van de deelnemer voor de pensioendatum.

Artikel 2.2.3

RISICOACCEPTATIE NABESTAANDENPENSIOEN

1. Verhogingen van het pensioengevend salaris worden geaccepteerd tot een maximum van € 24.995,- per kalenderjaar (2015). Dit bedrag wordt jaarlijks per 1 januari aangepast op basis van de wijziging van het loonindexcijfer.

Artikel 2.2.4

MAXIMALE PENSIOENEN

De in dit hoofdstuk genoemde pensioenaanspraken zullen nooit meer bedragen dan de in de Wet op de loonbelasting 1964 vastgestelde maxima.

Artikel 2.2.5

AFKOOPVERBOD

De aan dit reglement te onttelen pensioenaanspraken kunnen niet worden afgekocht, vervreemd of prijsgegeven, dan wel formeel of feitelijk voorwerp van zekerheid worden, anders dan in de gevallen voorzien bij of krachtens de Pensioenwet.

Artikel 2.2.6

VASTSTELLING PENSIOENGEVEND SALARIS EN PENSIOENGRONDSLAG

1. Het pensioengevend salaris wordt door de werkgever vastgesteld per de datum waarop de verwerving van de pensioenaanspraken ingevolge dit reglement voor de eerste maal plaatsvindt en vervolgens jaarlijks per 1 januari.

2. Een wijziging van het pensioengevend salaris en/of het deeltijdpercentage wordt door de werkgever direct doorgegeven aan de pensioenuitvoerder. Het nieuwe pensioengevend salaris en/of deeltijdpercentage wordt in aanmerking genomen per eerste dag van de maand volgend op of samenvallend met de datum waarin de wijziging plaatsvindt.

3. De pensioengrondslag opbouw pensioenkapitaal voor de deeltijder wordt vermenigvuldigd met het deeltijdpercentage.

4. De pensioengrondslag nabestaandenpensioen voor de deeltijder wordt vermenigvuldigd met het gemiddelde deeltijdpercentage.

Artikel 2.2.7

VASTSTELLING PENSOENGEVEND SALARIS EN PENSOENGRONDSLAG VOOR OPROEPKRACHTEN

1. Voor de oproepkracht vindt vaststelling van de pensioenaanspraken op de volgende wijze plaats:
 - a. bij de start van de deelname aan de pensioenregeling en vervolgens jaarlijks worden de pensioenaanspraken vastgesteld op basis van het door de werkgever aan de pensioenuitvoerder doorgegeven in enig kalenderjaar te verwachten deeltijdpercentage en pensioengevend salaris;
 - b. in afwijking van het voorgaande sublid, worden gedurende het kalenderjaar pensioenaanspraken opnieuw vastgesteld indien het te verwachten deeltijdpercentage niet meer aansluit op het werkelijke deeltijdpercentage in dat jaar, nadat en op voorwaarde dat de werkgever een gewijzigd te verwachten deeltijdpercentage aan de pensioenuitvoerder heeft opgegeven;
 - c. bij overlijden of bij arbeidsongeschiktheid van de oproepkracht wordt uitgegaan van de in sublid a opgenomen methodiek;
 - d. jaarlijks achteraf vindt herrekening plaats van het in het vorig kalenderjaar opgebouwde pensioenkapitaal en de risicoverzekeringen op basis van het gecorrigeerde deeltijdpercentage, de werkelijk gewerkte uren en het pensioengevend salaris. Bij einde deelname of pensionering gedurende enig kalenderjaar dient de werkgever het deeltijdpercentage te corrigeren op basis van de in dat jaar werkelijk gewerkte uren en het pensioengevend salaris. De herrekening wordt uitgevoerd met inachtneming van het gestelde onder "wijzigingsdatum" en "ontvangstdatum" in het onderdeel "Beleggingen".

Artikel 2.2.8

VERLAGING VAN PENSOENGEVEND SALARIS ALS GEVOLG VAN ZIEKTE OF ARBEIDSONGESCHIKTHEID VAN DE DEELNEMER

Een verlaging van het pensioengevend salaris wordt buiten beschouwing gelaten, voor zover deze verlaging het gevolg is van ziekte of arbeidsongeschiktheid.

Paragraaf 2.3 Pensioensoorten

Artikel 2.3.1

LEVENSLANG OUDERDOMPENSIEN EN LEVENSLANG PARTNERPENSIEN BIJ OVERLIJDEN VAN DE (GEWEZEN) DEELNEMER OP OF NA DE PENSOENDATUM

1. Het aan te kopen pensioen is afhankelijk van de hoogte van het op de pensioendatum aanwezige pensioenkapitaal, de rentestand en de tarieven van de pensioenuitvoerder. Er is tot het moment van aankoop op de pensioendatum geen garantie voor de hoogte van de pensioenuitkeringen.
2. Voor het pensioenkapitaal wordt op de pensioendatum, bij een door de (gewezen) deelnemer aan te wijzen pensioenuitvoerder, een direct ingaand levenslang ouderdompensioen en een levenslang partnerpensioen op het leven van de (gewezen) deelnemer en zijn partner aangekocht.
3. Het levenslang ouderdompensioen gaat in op de pensioendatum en wordt uitgekeerd in maandelijkse termijnen tot en met de laatste dag van de maand waarin de (gewezen) deelnemer overlijdt.
4. Het jaarlijks levenslang partnerpensioen bedraagt 70% van het levenslang ouderdompensioen. Dit partnerpensioen wordt afgeleid van het levenslang ouderdompensioen dat op de pensioendatum kan worden aangekocht.
5. Het jaarlijks levenslang partnerpensioen gaat in op de eerste dag van de maand waarin de gepensioneerde overlijdt en wordt uitgekeerd in maandelijkse termijnen aan het eind van elke kalendermaand tot en met de laatste dag van de maand waarin de partner overlijdt.
6. Indien op de pensioendatum het aan te kopen levenslang ouderdompensioen en levenslang partnerpensioen meer bedraagt dan is toegestaan op grond van fiscale wetgeving, zal het meerdere in 1 keer worden uitgekeerd aan de (gewezen) deelnemer. De uitkering ineens zal worden aangemerkt als loon uit tegenwoordige dienstbetrekking van de (gewezen) deelnemer en wordt geacht te zijn genoten op het tijdstip onmiddellijk voorafgaande aan de pensioendatum.

Artikel 2.3.2

PARTNERPENSIOEN BIJ OVERLIJDEN VAN DE DEELNEMER VOOR DE PENSIOENDATUM

1. Het jaarlijks partnerpensioen bedraagt 1,16% per deelnemingsjaar van de laatstelijk vastgestelde pensioengrondslag nabestaandenpensioen vermenigvuldigd met het aantal deelnemingsjaren dat de deelnemer maximaal kan bereiken indien de deelnemer tot de pensioen richtdatum in dienst van de werkgever blijft.
2. Het jaarlijks partnerpensioen wordt verhoogd met een bedrag dat wordt vastgesteld bij een inkomende waardeoverdracht. Het bedrag heeft betrekking op de extra deelnemingsjaren toegekend bij de inkomende waardeoverdracht en is het verschil tussen:
 - het partnerpensioen behorend bij de inkomende waardeoverdracht, en
 - het partnerpensioen over de extra deelnemingsjaren zoals bepaald volgens het eerste lid.

Het vastgestelde verhogingsbedrag wordt jaarlijks per 1 januari getoetst aan fiscale wet- en regelgeving en indien noodzakelijk aangepast.

3. Het partnerpensioen gaat in op de eerste dag van de maand waarin de deelnemer overlijdt en wordt uitgekeerd in maandelijkse termijnen aan het eind van elke kalendermaand tot en met de laatste dag van de maand waarin de partner overlijdt.

Artikel 2.3.3

PARTNERPENSIOEN BIJ OVERLIJDEN VAN DE GEWEZEN DEELNEMER VOOR DE PENSIOENDATUM

1. De gewezen deelnemer kan bij einde deelname aan deze pensioenregeling hebben gekozen om een risicoverzekering van een levenslang partnerpensioen te sluiten. De gewezen deelnemer kan de keuze voor de verzekering van het levenslang partnerpensioen maken op basis van de in dit reglement omschreven "Regeling bij einde deelname anders dan door overlijden of het bereiken van de pensioendatum".
2. Het partnerpensioen gaat in op de eerste dag van de maand waarin deelnemer overlijdt en wordt uitgekeerd in maandelijkse termijnen aan het eind van elke kalendermaand tot en met de laatste dag van de maand waarin de partner overlijdt.

Artikel 2.3.4

WEZENPENSIOEN BIJ OVERLIJDEN VAN DE DEELNEMER VOOR DE PENSIOENDATUM

1. Het jaarlijks wezenpensioen bedraagt 0,232% per deelnemingsjaar van de laatstelijk vastgestelde pensioengrondslag nabestaandenpensioen vermenigvuldigd met het aantal deelnemingsjaren dat de deelnemer maximaal kan bereiken indien de deelnemer tot de pensioen richtdatum in dienst van de werkgever blijft.
2. Het jaarlijks wezenpensioen wordt verhoogd met een bedrag dat wordt vastgesteld bij een inkomende waardeoverdracht. Het bedrag heeft betrekking op de extra deelnemingsjaren toegekend bij de inkomende waardeoverdracht en is het verschil tussen:
 - het wezenpensioen behorend bij de inkomende waardeoverdracht, en
 - het wezenpensioen over de extra deelnemingsjaren zoals bepaald volgens het eerste lid.

Het vastgestelde verhogingsbedrag wordt jaarlijks per 1 januari getoetst aan fiscale wet- en regelgeving en indien noodzakelijk aangepast.

3. Het wezenpensioen wordt verdubbeld met ingang van de eerste dag van de maand waarin het kind ouderloos wordt. Een kind is ouderloos (volle wees) als beide ouders of pleegouders dan wel de enige ouder of pleeg- of stiefouder is overleden.
4. Het wezenpensioen gaat in op de eerste dag van de maand waarin de deelnemer overlijdt en wordt uitgekeerd zolang het kind de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt, echter uiterlijk tot en met de laatste dag van de maand waarin het kind overlijdt. Indien en zolang het kind studierend is krachtens de bepalingen van de Wet op de studiefinanciering 2000 of de Wet tegemoetkoming studiekosten geldt er een eindleeftijd van 27 jaar.
5. Het wezenpensioen, toekomende aan het kind geboren binnen 307 dagen na het overlijden van de deelnemer gaat in op de dag van geboorte.

Paragraaf 2.4 Toeslagverlening

Op de volgende pensioenen worden geen toeslagen verleend:

- het levenslang ouderdomspensioen;
- het levenslang partnerpensioen bij overlijden van de gepensioneerde; het levenslang partnerpensioen bij overlijden van de deelnemer voor de pensioendatum;
- het wezenpensioen bij overlijden van de deelnemer voor de pensioendatum;
- het levenslang partnerpensioen bij overlijden van de gewezen deelnemer voor de pensioendatum dat is verzekerd als gevolg van de keuze van de gewezen deelnemer bij einde deelname.

Paragraaf 2.5

Artikel 2.5.1

VERZEKERING EN DE FINANCIERING VAN DE AANSPRAKEN

1. De werkgever heeft met de pensioenuitvoerder een uitvoeringsovereenkomst gesloten.
Het doel van de uitvoeringsovereenkomst is om de in het onderdeel "Pensioenaanspraken" vermelde aanspraken te verzekeren.
2. De verzekeringen zijn onderworpen aan het bepaalde in de uitvoeringsovereenkomst en aan het bepaalde bij of krachtens de Pensioenwet. De (gewezen) deelnemer kan een exemplaar van de uitvoeringsovereenkomst bij de pensioenuitvoerder opvragen.
3. Voor zover de werkgever de voor de verzekering(en) verschuldigde premies aan de pensioenuitvoerder heeft voldaan, is de werkgever ontheven van elke pensioenverplichting.
4. De pensioenuitvoerder verzekert geen risico, indien en voor zover het risico door de pensioenuitvoerder niet is aanvaard.

Artikel 2.5.2

AANVANG VAN DE VERZEKERINGEN

1. De toekenning van de beschikbare premie voor de opbouw van pensioenkapitaal, vangt aan op de eerste dag van de maand volgend op of samenvallend met de datum waarop de werknemer een deelnemer is in de zin van dit reglement.
2. Als de deelnemer bij aanvang van de deelname aan de pensioenregeling een partner en/of kind(eren) heeft, gaan de risicoverzekeringen voor de uitkering bij overlijden van de deelnemer in op de dag waarop de werknemer deelnemer is geworden. Dit geldt voor de volgende risicoverzekeringen:
 - de verzekering van het levenslang partnerpensioen voor de deelnemer;
 - de verzekering van het wezenpensioen voor de deelnemer.
3. Als de deelnemer bij aanvang van de deelname aan de pensioenregeling geen partner en/of kind(eren) heeft, gaat de betreffende verzekering in voorgeand lid in op de dag waarop sprake is van partner en/of kind(eren).
4. De verzekering voor vrijstelling van premiebetaling, vangt aan op de datum van deelname aan deze pensioenregeling en eindigt op de vroegste van:
 - de eerste dag van de maand waarin de AOW ingaat, zoals die geldt op de ingangsdatum van de vrijstelling van premiebetaling;
 - de pensioenrichtdatum;
 - de overlijdensdatum van de deelnemer.
 - de dag waarop de dienstbetrekking eindigt;
 - de dag waarop de uitvoeringsovereenkomst eindigt.
5. Bij beëindiging van de dienstbetrekking of bij beëindiging van de uitvoeringsovereenkomst, worden de volgende bepalingen in acht genomen
 - "De dienstbetrekking met de arbeidsongeschikte deelnemer of de uitvoeringsovereenkomst wordt beëindigd";
 - "De dienstbetrekking met de zieke deelnemer of de uitvoeringsovereenkomst wordt beëindigd".

Artikel 2.5.3

FINANCIERING VAN DE PENSIOENREGELING

1. De pensioenregeling wordt gefinancierd door middel van een staffelpremie voor de opbouw van pensioenkapitaal voor de deelnemer.
2. De beschikbare premie wordt vastgesteld per de datum waarop de verwerving van de pensioenaanspraken ingevolge dit reglement voor de eerste maal plaatsvindt vastgesteld en vervolgens telkens wanneer de pensioengrondslag opbouw pensioenkapitaal wordt gewijzigd.
3. De pensioenuitvoerder verleent vrijstelling van premiebetaling bij arbeidsongeschiktheid van de deelnemer. De hoogte van de risicopremie voor de verzekering voor vrijstelling van premiebetaling, wordt bepaald aan de hand van de pensioenrichtdatum en op basis van de staffelpremie.
4. De beschikbare premie komt volledig voor rekening van de werkgever.
5. Bepaalde kosten en vergoedingen worden bij de werkgever in rekening gebracht. Dit geldt voor de: procentuele administratiekosten.
6. De pensioenuitvoerder zet bij arbeidsongeschiktheid van de deelnemer, de betaling van in voorgaand lid genoemde kosten en/of vergoedingen voort.
7. Naast de beschikbare premie voor de opbouw van pensioenkapitaal betaalt de werkgever risicopremies voor de volgende risicoverzekering(en), als deze risicoverzekering(en) van toepassing is/zijn voor de deelnemer:
 - Levenslang partnerpensioen; Wezenpensioen;
 - Vrijstelling van premiebetaling bij arbeidsongeschiktheid.
8. Voor de in voorgaand lid genoemde risicoverzekering(en) verleent de pensioenuitvoerder vrijstelling van premiebetaling bij arbeidsongeschiktheid van de deelnemer. De hoogte van de risicopremie voor de verzekering voor vrijstelling van premiebetaling, wordt bepaald aan de hand van de pensioenrichtdatum en de tarieven van de pensioenuitvoerder.
9. De hoogte van de risicopremie wordt maandelijks vastgesteld en bepaald aan de hand van de leeftijd van de deelnemer, de hoogte van de verzekerde aanspraken op partner en/of wezenpensioen en de tarieven van de pensioenuitvoerder.
10. In afwijking van het voorgaande lid, is de hoogte van de risicopremie voor de verzekering van de aanspraak op het wezenpensioen afhankelijk van de pensioenrichtdatum en de hoogte van het wezenpensioen. Het betreft een doorsneepremie die voor mannen en vrouwen gelijk is, ongeacht hun leeftijd.
11. De premie voor de pensioenregeling is maandelijks bij vooruitbetaling verschuldigd tot de pensioenrichtdatum, respectievelijk tot en met de maand waarin:
 - de deelnemer overlijdt;
 - de deelname aan de pensioenregeling wordt beëindigd; de uitvoeringsovereenkomst wordt beëindigd;
 - de partner overlijdt of er is sprake van scheiding. Dit geldt voor de risicoverzekering(en) van pensioenaanspraken ten behoeve van de partner.
12. Alle betalingen die de pensioenuitvoerder voortzet uit hoofde van de verzekering van vrijstelling van premiebetaling, eindigen op de vroegste van:
 - de pensioenrichtdatum;
 - de eerste dag van de maand waarin de AOW ingaat, zoals die geldt op de ingangsdatum van de vrijstelling van premiebetaling;
 - de overlijdensdatum van de deelnemer;
 - de datum waarop de mate van arbeidsongeschiktheid is gedaald beneden de 35%.
13. Indien de gebeurtenis plaatsvindt op de eerste dag van de maand dan is de premie voor die maand niet verschuldigd.

Artikel 2.5.4

BETALINGSACHTERSTAND

1. Indien de verschuldigde premies niet zijn voldaan per de overeengekomen vervaldatum, is er sprake van een betalingsachterstand
2. Als de werkgever de premie niet tijdig aan de pensioenuitvoerder voldoet, zal de pensioenuitvoerder, de werkgever aanmanen om de verschuldigde premies, vermeerder met de rente volgens het bepaalde in de Betalingsvoorwaarden Flexibel Renteniërs Plan te voldoen.
3. In geval na het verstrijken van de in de aanmaning(en) gestelde termijn de werkgever in gebreke is gebleven om de verschuldigde premies te betalen, is de pensioenuitvoerder op grond van de Pensioenwet verplicht de deelnemer te informeren als de betalingsachterstand het noodzakelijk maakt om de verzekeringen premievrij te maken en de risicoverzekering(en) zonder waarde te laten vervallen. Voordat de pensioenuitvoerder de deelnemer informeert, stelt hij de werkgever op de hoogte van de betalingsachterstand.
4. De pensioenuitvoerder maakt de verzekering voor de opbouw pensioenkapitaal voor de deelnemer niet eerder premievrij en laat de risicoverzekering(en) voor de deelnemer niet eerder vervallen dan 3 maanden nadat de werkgever en de deelnemer over de betalingsachterstand zijn geïnformeerd.
5. De pensioenuitvoerder maakt de verzekering voor de opbouw van pensioenkapitaal op zijn vroegst premievrij per de datum die is gelegen 5 maanden vóór het tijdstip waarop de deelnemer daarover is geïnformeerd. Hierbij worden achterstallig gebleven risicopremies, rente en kosten van premievrijmaking niet verrekend met het reeds opgebouwde pensioenkapitaal.

Artikel 2.5.5

BETALINGSVOORBEHOUD

1. De werkgever heeft bij een ingrijpende wijziging van de omstandigheden eenzijdig het recht de betaling van de door hem verschuldigde premie te verminderen of te beëindigen. In dat geval wordt de toekomstige opbouw van pensioenkapitaal verminderd of beëindigd.
2. Zodra de werkgever de voor de risicoverzekering(en) verschuldigde premie niet meer (volledig) betaalt komt/komen deze te vervallen of wordt/worden deze verminderd.
3. Voordat hiertoe wordt overgegaan, informeert de pensioenuitvoerder de deelnemer hierover.

Artikel 2.5.6

WIJZIGING VAN DE UITVOERINGSOVEREENKOMST

1. De pensioenuitvoerder heeft te allen tijde het recht om het bepaalde bij of krachtens de uitvoeringsovereenkomst te wijzigen. Ten aanzien van de hierna genoemde onderdelen en/of situaties. Als de pensioenuitvoerder de wijziging doorvoert geldt deze voor de hele groep van verzekeringen waartoe de verzekeringen behoren die zijn gesloten op basis van deze uitvoeringsovereenkomst.
2. De situaties waarin de pensioenuitvoerder beroep kan doen op zijn bevoegdheid tot wijziging van de uitvoeringsovereenkomst zijn:
 - aanpassingen in het beleggings- of fondsbeleid, waaronder tevens wordt verstaan de aanpassing van de TER en vervanging van beleggingsfondsen of beleggingscategorieën door vergelijkbare fondsen of categorieën;
 - aanpassingen in de voorwaarden van de renterekeningen;
 - omzetting van het Flexibel Renteniërs Plan naar een ander inhoudelijk vergelijkbare verzekering in een al dan niet ander administratiesysteem van de pensioenuitvoerder;
 - nieuwe en/of gewijzigde wet- en regelgeving;
 - gewijzigde marktomstandigheden, zoals wijzigingen in het langlevensrisico of de rekenrente.
3. Als voorgaand lid van toepassing is, heeft de werkgever het recht om de uitvoeringsovereenkomst per de dag waarop de wijziging in werking treedt door schriftelijke opzegging te beëindigen, mits de opzegging plaatsvindt binnen 2 maanden nadat de wijziging aan de werkgever is meegedeeld.

Het voorgaande is niet van toepassing als:

- a. de wijziging het gevolg is van tussentijds gewijzigde of nieuwe wet- en regelgeving van dwingende rechtelijke aard;
 - b. de wijziging geen materieel nadeel oplevert of een verbetering inhoudt;
 - c. de wijziging het beleggings- of fondsbeleid (waaronder TER) of de renterekening betreft.
4. Een wijziging is ook van toepassing op de ten tijde van het van kracht worden van die wijziging lopende- en premievrije verzekeringen. Een wijziging zal niet leiden tot een verlaging van het tot dat moment opgebouwd pensioenkapitaal. Een wijziging heeft geen gevolgen voor de tot de wijzigingsdatum betaalde premies en verleende kortingen.

Artikel 2.5.7

TARIEF

Voor de krachtens de uitvoeringsovereenkomst te sluiten verzekeringen gelden de tarieven als omschreven in het Tarief Flexibel Renteniërs Plan, welke onderdeel uitmaakt van de uitvoeringsovereenkomst.

De pensioenuitvoerder kan de tarieven (waaronder hier niet wordt verstaan de **TER**) tijdens de contractperiode van de uitvoeringsovereenkomst niet wijzigen, tenzij wijzigingen in wet- of regelgeving hiertoe aanleiding geven. Als de pensioenuitvoerder de tariefswijziging doorvoert geldt deze voor de hele groep van verzekeringen waartoe de verzekeringen behoren die gesloten zijn op basis van deze uitvoeringsovereenkomst. De tariefswijziging is ook van toepassing op premievrije verzekeringen gesloten onder deze of een voorafgaande uitvoeringsovereenkomst. De pensioenuitvoerder brengt de werkgever van de wijziging op de hoogte. Lid 3 van voorgaand artikel is van overeenkomstige toepassing. Een wijziging van de tarieven beïnvloedt niet de voor de wijziging gefinancierde pensioenaanspraken, mits er na de wijziging geen pensioenpremie meer ten laste of ten gunste van het gefinancierde deel wordt gebracht.

Artikel 2.5.8

BELEGGINGEN

Beleggingsmogelijkheden

1. Op basis van de pensioenovereenkomst belegt de pensioenuitvoerder de te beleggen premies in life cycles.

Beleggingsfondsen

2. Voor een beleggingsfonds geldt het volgende:
 - a. voor de berekening van het aandeel van een verzekering in een beleggingsfonds wordt elk beleggingsfonds verdeeld in units;
 - b. alle beleggingsopbrengsten van een beleggingsfonds komen ten goede aan het desbetreffende beleggingsfonds;
 - c. alle op het beleggingsfonds betrekking hebbende belastingen en kosten worden ten laste van het fonds gebracht;
 - d. voor elke toevoeging aan een beleggingsfonds worden units toegekend. Daartoe wordt het te beleggen bedrag omgerekend in units van het desbetreffende beleggingsfonds;
 - e. beleggen in beleggingsfondsen vindt plaats voor rekening en risico van de (gewezen) deelnemer.
3. Wijzigingen in beleggingsfondsen vinden niet plaats in geval van een overmachtssituatie veroorzaakt door zodanige omstandigheden waardoor op de beurs niet gehandeld kan worden. Wijzigingen in beleggingsfondsen vinden plaats zodra de handel wordt hervat.

Artikel 2.5.9

LIFE CYCLES

1. Voor het toekennen van een bepaalde life cycle aan de (gewezen) deelnemer, heeft de pensioenuitvoerder een beleggersprofiel nodig. Aan de hand van dat beleggersprofiel bepaalt de pensioenuitvoerder het bijbehorende risicoprofiel.

De pensioenuitvoerder kent de volgende risicoprofielen:

- a. **Ambitieus:**
de (gewezen) deelnemer is gericht op een hoog rendement en accepteert het daarbij behorende risico dat het gewenste pensioenkapitaal niet wordt gehaald;
- b. **Voorzichtig:**
de (gewezen) deelnemer is gericht op het bereiken van het gewenste pensioenkapitaal en accepteert weinig tot geen beleggersrisico;
- c. **Gemiddeld:**
de risicobereidheid van de (gewezen) deelnemer ligt tussen "Ambitieus" en "Voorzichtig" in.

2. De pensioenuitvoerder hanteert standaard de life cycle behorende bij het risicoprofiel "Gemiddeld" tenzij de pensioenuitvoerder een ingevuld beleggersprofiel heeft ontvangen.
3. Op de door de pensioenuitvoerder opgegeven website staan:
 - het door de (gewezen) deelnemer in te vullen beleggersprofiel; de life cycles.
4. De pensioenuitvoerder bepaalt jaarlijks of het nodig is de life cycles aan te passen. Op grond van marktontwikkelingen kan de fondsverdeling binnen de life cycles worden gewijzigd. Een gevolg kan zijn dat 1 of meer beleggingsfondsen aan de life cycles worden toegevoegd of uit de life cycles worden verwijderd. De actuele fondsverdeling binnen de life cycles staat op de door de pensioenuitvoerder opgegeven website.
5. Voor een uitgaande waardeoverdracht en voor afkoop is de waarde uit een beleggingsfondsen gelijk aan de opbrengst van de units per dag volgend op de dag dat aan de door de pensioenuitvoerder gestelde voorwaarden is voldaan.

Unitkoers

6. Bij het verschuldigd worden van de premie en bij herverdeling van het opgebouwde pensioenkapitaal op basis van de life cycle, geldt de unitkoers van de eerste beursdag van de maand waarin dit plaatsvindt.
7. Wijzigingen kunnen van invloed zijn op de belegging van het pensioenkapitaal.
 - a. Voor verzoeken tot wijzigingen die zijn ontvangen vóór of op de datum waarop de wijziging betrekking heeft, geldt de unitkoers van de dag waarop de wijziging betrekking heeft. Als de dag waarop de wijziging betrekking heeft geen beursdag is dan geldt de unitkoers van de eerstvolgende beursdag.
 - b. Voor verzoeken tot wijzigingen die zijn ontvangen na de datum waarop de wijziging betrekking heeft, geldt de unitkoers van de dag op de ontvangstdatum. Als de ontvangstdatum geen beursdag is dan geldt de unitkoers van de eerstvolgende beursdag.
8. In afwijking op het voorgaande lid geldt voor een switch, een wijziging van het risicoprofiel en een uitgaande waardeoverdracht de unitkoers van de eerste beursdag volgend op de dag van ontvangst van het verzoek tot wijziging.
9. Bij het overlijden van een (gewezen) deelnemer geldt de unitkoers van de overlijdensdatum. Als de overlijdensdatum geen beursdag is dan geldt de unitkoers van de eerstvolgende beursdag.
10. Bij scheiding geldt de unitkoers van de scheidingsdatum. Als de scheidingsdatum geen beursdag is dan geldt de unitkoers van de eerstvolgende beursdag.
11. Bij pensionering geldt de unitkoers van de laatste beursdag voorafgaande aan de pensioendatum.
12. De ontvangstdatum is de dag waarop de pensioenuitvoerder het verzoek voor de wijziging heeft ontvangen via de door de pensioenuitvoerder opgegeven website dan wel schriftelijk.

Ex-partner

13. Voor de ex-partner die, als gevolg van scheiding, recht heeft op een premievrij pensioenkapitaal voor een aanspraak op bijzonder partnerpensioen, gelden, voor zover van toepassing op de aanspraak, de voorgaande artikelen onder "Beleggingen".

Paragraaf 2.6 Gebeurtenissen en Wijzigingen

Artikel 2.6.1

OPNEMEN VAN ONBETAALD VERLOF DOOR DE DEELNEMER

1. Perioden van onbetaald verlof worden als deelnemingsjaren in aanmerking genomen.
Er wordt daarbij rekening gehouden met het deeltijdpercentage zoals dat geldt op de dag voorafgaande aan de dag dat er sprake is van onbetaald verlof.

Onbetaald verlof kan worden opgenomen voor de verlofvormen zoals vermeld in het Uitvoeringsbesluit loonbelasting 1965. Het betreft de volgende verlofvormen:
 - ouderschapsverlof als bedoeld in Hoofdstuk 6 van de Wet arbeid en zorg; sabbatsverlof op basis van een schriftelijk vastgelegde regeling van de werkgever gedurende ten hoogste 12 maanden;
 - studieverlof, beroepshalve en door de werkgever gefinancierd; levensloopverlof als bedoeld in Hoofdstuk IIC van de Wet op de loonbelasting 1964.
2. Gedurende het verlof wordt de premiebetaling voortgezet zoals opgenomen onder "Verzekering en de financiering van de aanspraken".

Wijzigingsdatum

3. De voor de pensioenregeling te hanteren wijzigingsdatum verschilt per soort wijziging.
Hierna volgt een opsomming van de soorten wijzigingen en de voor de pensioenregeling te hanteren wijzigingsdata.
4. De wijzigingsdatum is gelijk aan de eerste dag van de maand volgend op of samenvallend met de datum van:
 - een salariswijziging;
 - aanvang of wijziging deeltijd dienstverband; uitdiensttreding van de deelnemer;
 - einde deelname;
 - indiensttreding van een werknemer;
 - vrijstelling van premiebetaling bij arbeidsongeschiktheid of de wijziging hierop.
5. De voor de pensioenregeling te hanteren wijzigingsdatum is gelijk aan de datum:
 - van de wijziging van de burgerlijke staat;
 - van inwerkingtreding van een notarieel samenlevingscontract; waarop de samenleving 6 maanden heeft geduurd;
 - waarop de samenleving is beëindigd;
 - van ontvangst van een overdrachtswaarde;
 - waarop het verzoek om een uitgaande waardeoverdracht is ontvangen en aan alle overige voorwaarden is voldaan;
 - waarop een kind is geboren;
 - van overlijden van de (gewezen) deelnemer, de partner of een kind; van ontvangst van een incidentele premie;
 - waarop het pensioen ingaat;
 - waarop een switch door de (gewezen) deelnemer of ex-partner is doorgegeven; waarop een risicoprofiel of een wijziging daarop is doorgegeven;
 - waarop de (gewezen) deelnemer de verdeling van de beleggingen wijzigt.

Artikel 2.6.2

VRIJSTELLING VAN PREMIEBETALING BIJ ARBEIDSONGESCHIKTHEID VAN DE DEELNEMER

1. Bij arbeidsongeschiktheid van de deelnemer vindt vrijstelling van premiebetaling plaats. De werkgever blijft premie verschuldigd voor het deel waarvoor geen sprake is van vrijstelling van premiebetaling door de pensioenuitvoerder.
2. Vrijstelling van premiebetaling wegens arbeidsongeschiktheid vindt plaats vanaf de eerste dag van de maand waarin de deelnemer een WIA-uitkering ontvangt, maar niet eerder dan 104 weken na de eerste ziektedag en op basis van:
 - de mate van arbeidsongeschiktheid, vastgesteld door het UWV;
 - de beschikbare premie voor de opbouw van pensioenkapitaal voor de deelnemer op de dag voorafgaand aan de dag waarop de deelnemer recht krijgt op een WIA-uitkering;
 - het verzekerd nabestaandenpensioen bij overlijden van de deelnemer voor de pensioendatum, op de dag voorafgaand aan de dag waarop de deelnemer recht krijgt op een WIA-uitkering.

3. Salarisverhogingen boven € 24.995,- per kalenderjaar (2015), worden voor de vrijstelling van premiebetaling niet in aanmerking genomen. Deze beperking geldt voor de periode:
 - vanaf de eerste ziekte dag tot de datum waarop de deelnemer recht heeft op vrijstelling van premiebetaling;
 - gedurende 3 jaar voorafgaande aan de toename van de mate van arbeidsongeschiktheid.
4. De pensioenuitvoerder verleent vrijstelling van premiebetaling op basis van de premiestaffel. De verhoging van de premie door het stijgen van de leeftijd van de deelnemer, wordt in aanmerking genomen.
5. Daarnaast verleent de pensioenuitvoerder vrijstelling van de volgende kosten:
 - procentuele administratiekosten.
6. Als bij aanvang van de verzekering voor vrijstelling van premiebetaling de deelnemer recht heeft op een WIA-uitkering dan is vrijstelling van premiebetaling beperkt verzekerd. Vrijstelling van premiebetaling is verzekerd voor de toename van de mate van arbeidsongeschiktheid ten opzichte van het percentage arbeidsongeschiktheid waarop de hiervoor bedoelde WIA-uitkering is gebaseerd.
7. Als bij aanvang van de verzekering voor vrijstelling van premiebetaling de deelnemer ziek is en in aansluiting daarop recht kan doen gelden op een WIA-uitkering dan is vrijstelling van premiebetaling beperkt verzekerd. Vrijstelling van premiebetaling is verzekerd voor de toename van de mate van arbeidsongeschiktheid ten opzichte van de mate van arbeidsongeschiktheid bij de eerste toekenning van de WIA-uitkering.
8. Indien de deelnemer volledig revalideert, dat wil zeggen dat de WIA-uitkering voor een periode van meer dan 4 weken is ingetrokken vanwege het feit dat de mate van arbeidsongeschiktheid is gedaald beneden 35%, vervalt de beperking in de bovengenoemde leden. De vrijstelling van premiebetaling wordt dan verleend op basis van de feitelijke mate van arbeidsongeschiktheid.
9. Vrijstelling van premiebetaling vindt plaats zolang de mate van arbeidsongeschiktheid van de deelnemer tenminste 35% bedraagt.

10. bij een mate van arbeidsongeschiktheid van	bedraagt het percentage vrijstelling van premiebetaling bij arbeidsongeschiktheid
35% tot 45%	40%
45% tot 55%	50%
55% tot 65%	60%
65% tot 80%	72,5%
80% of meer	100%

11. Als het feitelijk uitkeringspercentage van de WIA lager is dan het percentage dat behoort bij de mate van arbeidsongeschiktheid van de deelnemer dan vindt vrijstelling van premiebetaling plaats overeenkomstig dit lagere percentage. De pensioenuitvoerder stelt dit percentage vast.
12. Bij een wijziging van de mate van arbeidsongeschiktheid wijzigt de pensioenuitvoerder de vrijstelling van premiebetaling met ingang van:
 - a. de eerste dag van de maand, waarin het recht op een verhoogde WIA-uitkering ingaat;
 - b. de eerste dag van de maand, volgend op de maand waarin het recht op een verlaagde WIA-uitkering ingaat.
13. Een vermeerdering en een vermindering van de mate van arbeidsongeschiktheid heeft gevolgen voor de vrijstelling van premiebetaling. Er kan sprake zijn van de volgende situaties:
 - a. vermeerdering van de mate van arbeidsongeschiktheid terwijl de deelnemer nog in dienst is en de uitvoeringsovereenkomst nog niet is beëindigd;
 - b. vermindering van de mate van arbeidsongeschiktheid;
 - c. vermeerdering van de mate van arbeidsongeschiktheid terwijl de deelnemer uit dienst is of de uitvoeringsovereenkomst is beëindigd;
 - d. de dienstbetrekking met de arbeidsongeschikte deelnemer of de uitvoeringsovereenkomst wordt beëindigd;
 - e. de dienstbetrekking met de zieke deelnemer of de uitvoeringsovereenkomst wordt beëindigd.

Vermeerdering van de mate van arbeidsongeschiktheid terwijl de deelnemer nog in dienst is en de uitvoeringsovereenkomst nog niet is beëindigd

14. Bij vermeerdering van de mate van arbeidsongeschiktheid van de deelnemer is de premie die de pensioenuitvoerder betaalde, direct voor de toename van de mate van arbeidsongeschiktheid, uitgangspunt. Deze premie wordt vermeerderd met de uitkomst van a.
- uitkomst van b gedeeld door de uitkomst van c, waarin b en c zijn:
 - de premie die de werkgever betaalde direct voor de toename van de mate arbeidsongeschiktheid, vermenigvuldigd met de toename van het percentage vrijstelling van premiebetaling;
 - 100% minus het percentage vrijstelling van premiebetaling dat gold direct voor de toename van de mate van arbeidsongeschiktheid.

Vermindering van de mate van arbeidsongeschiktheid

15. Bij vermindering van de mate van arbeidsongeschiktheid van de deelnemer is de premie die de pensioenuitvoerder betaalde, direct voor de afname van de mate van arbeidsongeschiktheid, uitgangspunt. Deze premie wordt vermenigvuldigd met de factor a gedeeld door b, waarin a en b zijn:
- percentage vrijstelling van premiebetaling behorende bij de afgenomen mate van arbeidsongeschiktheid minus het percentage vrijstelling van premiebetaling behorende bij de mate van arbeidsongeschiktheid bij aanvang van de verzekering. Indien de deelnemer bij aanvang van de verzekering recht heeft op loondoorbetaling door ziekte of een uitkering ontvangt volgens de Ziektewet en in aansluiting daarop recht kan doen gelden op een WIA-uitkering, wordt het percentage vrijstelling van premiebetaling behorende bij de afgenomen mate van arbeidsongeschiktheid verminderd met het percentage van vrijstelling van premiebetaling behorende bij de mate van arbeidsongeschiktheid bij toekenning van de eerste WIA-uitkering;
 - percentage vrijstelling van premiebetaling dat gold direct voor de afname van de mate van arbeidsongeschiktheid minus het percentage vrijstelling van premiebetaling behorende bij de mate van arbeidsongeschiktheid bij aanvang van de verzekering. Indien de deelnemer bij aanvang van de verzekering recht heeft op loondoorbetaling door ziekte of een uitkering ontvangt volgens de Ziektewet en in aansluiting daarop recht kan doen gelden op een WIA-uitkering, wordt het percentage vrijstelling van premiebetaling dat gold direct voor de afname van de mate van arbeidsongeschiktheid verminderd met het percentage van vrijstelling van premiebetaling behorende bij de mate van arbeidsongeschiktheid bij toekenning van de eerste WIA-uitkering.

Vermeerdering van de mate van arbeidsongeschiktheid terwijl de deelnemer uit dienst is of de uitvoeringsovereenkomst is beëindigd

16. Bij vermeerdering van de mate van arbeidsongeschiktheid van de deelnemer is de premie die de pensioenuitvoerder betaalde, direct voor de toename van de mate van arbeidsongeschiktheid, uitgangspunt. Deze premie wordt vermenigvuldigd met de factor a gedeeld door b, waarin a en b zijn:
- percentage vrijstelling van premiebetaling behorende bij de toegenomen mate van arbeidsongeschiktheid minus het percentage vrijstelling van premiebetaling behorende bij de mate van arbeidsongeschiktheid bij aanvang van de verzekering. Indien de deelnemer bij aanvang van de verzekering recht heeft op loondoorbetaling door ziekte of een uitkering ontvangt volgens de Ziektewet en in aansluiting daarop recht kan doen gelden op een WIA-uitkering, wordt het percentage vrijstelling van premiebetaling behorende bij de toegenomen mate van arbeidsongeschiktheid verminderd met het percentage van vrijstelling van premiebetaling behorende bij de mate van arbeidsongeschiktheid bij toekenning van de eerste WIA-uitkering;
 - percentage vrijstelling van premiebetaling dat gold direct voor de toename van de mate van arbeidsongeschiktheid minus het percentage vrijstelling van premiebetaling behorende bij de mate van arbeidsongeschiktheid bij aanvang van de verzekering. Indien de deelnemer bij aanvang van de verzekering recht heeft op loondoorbetaling door ziekte of een uitkering ontvangt volgens de Ziektewet en in aansluiting daarop recht kan doen gelden op een WIA-uitkering, wordt het percentage vrijstelling van premiebetaling dat gold direct voor de toename van de mate van arbeidsongeschiktheid verminderd met het percentage van vrijstelling van premiebetaling behorende bij de mate van arbeidsongeschiktheid bij toekenning van de eerste WIA-uitkering
17. Bij aanpassing kan de vrijstelling van premiebetaling nooit hoger worden dan de vrijstelling van premiebetaling die hoort bij de mate van arbeidsongeschiktheid die gold per de datum van beëindiging van de dienstbetrekking of per de datum van beëindiging van de uitvoeringsovereenkomst.

Premievrijgestelde pensioenaanspraken

18. De vermeerdering of de vermindering van de mate van arbeidsongeschiktheid heeft gevolgen voor de pensioenaanspraken waarvoor de pensioenuitvoerder vrijstelling van premiebetaling verleent. De wijziging van de vrijstelling bepaald zoals hiervoor is beschreven voor de volgende situaties:
- vermeerdering van de mate van arbeidsongeschiktheid terwijl de deelnemer nog in dienst is en de uitvoeringsovereenkomst nog niet is beëindigd;
 - vermindering van de mate van arbeidsongeschiktheid;
 - vermeerdering van de mate van arbeidsongeschiktheid terwijl de deelnemer uit dienst is of de uitvoeringsovereenkomst is beëindigd;
 - Niet de vrijgestelde premie maar de pensioenaanspraak waarvoor de pensioenuitvoerder vrijstelling van premiebetaling verleent, is daarbij uitgangspunt.

De dienstbetrekking met de arbeidsongeschikte deelnemer of de uitvoeringsovereenkomst wordt beëindigd

19. Indien de dienstbetrekking of de uitvoeringsovereenkomst eindigt, blijft een reeds verleende premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid gehandhaafd voor zover en zolang de arbeidsongeschiktheid daarna onafgebroken blijft voortduren.

De dienstbetrekking met de zieke deelnemer of de uitvoeringsovereenkomst wordt beëindigd

20. De deelnemer die op de dag voorafgaand aan de uitdiensttreding of einde uitvoeringsovereenkomst recht heeft op loondoorbetaling door ziekte of die een uitkering ontvangt volgens de Ziektewet en in aansluiting daarop recht kan doen gelden op een WIA-uitkering, behoudt het recht op vrijstelling van premiebetaling. De vrijstelling van premiebetaling kan nooit hoger worden dan de vrijstelling van premiebetaling die hoort bij de mate van arbeidsongeschiktheid die gold op de aanvangsdatum van de vrijstelling. Indien de deelnemer volledig revalideert, dat wil zeggen dat de WIA-uitkering voor een periode van meer dan 4 weken is ingetrokken vanwege het feit dat de mate van arbeidsongeschiktheid is gedaald beneden 35%, komt de vrijstelling van premiebetaling volledig te vervallen.

Informatieverplichtingen als de deelnemer arbeidsongeschikt is

21. Bij arbeidsongeschiktheid gelden de volgende informatieverplichtingen:
- 104 weken na de eerste ziekte dag moet de pensioenuitvoerder direct van de arbeidsongeschiktheid in kennis worden gesteld;
 - de deelnemer dient de uitkeringsbescheiden van de WIA binnen 1 maand na ontvangst aan de pensioenuitvoerder te verstrekken;
 - de pensioenuitvoerder moet op de hoogte worden gesteld van het gehele of het gedeeltelijke herstel dan wel van de gehele of gedeeltelijke hervatting van de werkzaamheden. Deze informatie dient uiterlijk binnen 1 maand na het herstel dan wel hervatting te worden doorgegeven;
 - de pensioenuitvoerder moet worden geïnformeerd over wijzigingen in de uitkeringsverplichtingen volgens de WIA onder overlegging van de daarop betrekking hebbende uitkeringsbescheiden van de WIA. Deze informatie dient uiterlijk binnen 1 maand na het bekend worden van de wijziging te worden doorgegeven.
22. De gewezen deelnemer die bij einde deelname recht heeft op loondoorbetaling wegens ziekte of een uitkering ontvangt krachtens de Ziektewet en in aansluiting daarop een WIA-uitkering ontvangt, dient binnen 1 maand na het verkrijgen van een WIA-uitkering de pensioenuitvoerder te informeren. De pensioenuitvoerder stelt een formulier voor de melding ter beschikking.
23. Als de pensioenuitvoerder de uitkeringsbescheiden bij aanvang - of vermeerdering van de arbeidsongeschiktheid niet ontvangt binnen de genoemde termijnen dan wordt de vrijstelling van premiebetaling uitgesteld met de termijn van de te late melding.

Reglementswijzigingen

24. Als er sprake is van een reglementswijziging wordt voor de deelnemer met een dienstverband die vrijstelling van premiebetaling heeft, de toekomstige vrijstelling omgezet naar een vrijstelling volgens het nieuwe pensioenreglement. De actuariële waarde van de vrijstelling blijft daarbij gelijk. De vrijstelling is echter gemaximeerd op de aanspraken volgens de nieuwe pensioenregeling.

Wijziging AOW-leeftijd

25. Bij wijziging van de AOW-leeftijd wordt voor de deelnemer die vrijstelling van premiebetaling heeft, de toekomstige vrijstelling omgezet naar een vrijstelling op basis van de nieuwe AOW-leeftijd, voor zover de ingangsdatum van de AOW voor de pensioenrichtdatum ligt. De actuariële waarde van de vrijstelling blijft daarbij gelijk.

WAO

26. Indien de deelnemer recht heeft op een WAO-uitkering dient voor het begrip "WIA", het begrip "WAO" gelezen te worden.

Artikel 2.6.3

REGELING BIJ EINDE DEELNAME ANDERS DAN DOOR OVERLIJDEN OF HET BEREIKEN VAN DE PENSIOENDATUM

1. Bij het einde van de deelname anders dan door overlijden of het bereiken van de pensioendatum, wordt de verzekering van het kapitaal premievrij gemaakt. Dit vindt plaats per de eerste dag van de maand volgend op of samenvallend met de datum waarop de deelname wordt beëindigd. Het opgebouwde pensioenkapitaal blijft belegd tot de pensioendatum.
2. De volgende risicoverzekering(en) vervallen bij einde deelname:
 - de verzekering voor vrijstelling van premiebetaling;
 - de verzekering van het levenslang partnerpensioen voor de deelnemer;
 - de verzekering van het wezenpensioen voor de deelnemer.
3. De risicoverzekering(en) vervallen per de eerste dag van de maand volgend op of samenvallend met de datum waarop de deelname wordt beëindigd.
4. De gewezen deelnemer dient het beschikbare pensioenkapitaal op de pensioendatum aan te wenden voor de aankoop van een levenslang ouderdomspensioen in combinatie met een levenslang partnerpensioen ter grootte van 70% van het ouderdomspensioen.
5. Naast het op de pensioendatum aanwezige pensioenkapitaal zijn de rentestand en de tarieven van de pensioenuitvoer mede bepalend voor de hoogte van de aan te kopen pensioenen.
6. De gewezen deelnemer met een partner heeft de keuze om bij einde deelname voor de pensioendatum een levenslang partnerpensioen bij overlijden van de gewezen deelnemer voor de pensioendatum te verzekeren.
7. Als de gewezen deelnemer op het moment van einde deelname een partner heeft en partnerpensioen was verzekerd, gaat de pensioenuitvoerder ervan uit dat de gewezen deelnemer gekozen heeft voor de verzekering van levenslang partnerpensioen.
8. De pensioenuitvoerder stelt de hoogte van het te verzekeren levenslang partnerpensioen vast en informeert de gewezen deelnemer over het te verzekeren levenslang partnerpensioen en de financiering daarvan.
9. Het levenslang partnerpensioen gaat in op de eerste dag van de maand waarin de gewezen deelnemer voor de pensioendatum overlijdt en wordt uitgekeerd tot en met de laatste dag van de maand waarin de partner overlijdt.
10. De gewezen deelnemer kan het verzekerd levenslang partnerpensioen laten vervallen en maakt dit kenbaar op de door de pensioenuitvoerder aangegeven wijze. De pensioenuitvoerder laat dan het partnerpensioen vervallen vanaf datum einde deelname. De keuze om het levenslang partnerpensioen te laten vervallen is onherroepelijk.

11. De pensioenuitvoerder gaat ervan uit dat de gewezen deelnemer geen levenslang partnerpensioen wil verzekeren als direct voor einde deelname geen partnerpensioen was verzekerd.
12. De gewezen deelnemer met partner heeft de keuze om het verzekerd levenslang partnerpensioen wel te verzekeren. De gewezen deelnemer kan dit kenbaar maken op de door de pensioenuitvoerder aangegeven wijze. De pensioenuitvoerder verzekert dan voor de gewezen deelnemer een partnerpensioen.
13. Voor het kenbaar maken van al dan niet verzekeren van het levenslang partnerpensioen, geldt een periode van 3 maanden, te rekenen vanaf de dag dat de pensioenuitvoerder de gewezen deelnemer schriftelijk hierover heeft geïnformeerd.
14. De gedeeltelijke arbeidsongeschikte deelnemer met wie de dienstbetrekking wordt beëindigd, heeft de keuze zoals in voorgaande leden beschreven.
Het te verzekeren levenslang partnerpensioen is het deel van het verzekerd levenslang partnerpensioen waarvoor de pensioenuitvoerder geen vrijstelling van premiebetaling verleent.
15. De gewezen deelnemer die direct aansluitend aan het einde van zijn dienstbetrekking een werkloosheidsuitkering, in de zin van de Werkloosheidswet, ontvangt, heeft voor zijn partner, indien en zolang deze uitkering voortduurt, recht op een aanspraak op levenslang partnerpensioen, op basis van het aantal deelnemingsjaren dat hij in de pensioenregeling op basis van dit reglement heeft doorgebracht. Dit recht bestaat alleen indien en voor zover er op de dag voorafgaande aan de datum van uitdiensttreding een levenslang partnerpensioen bij overlijden van de deelnemer voor de pensioendatum was verzekerd.

Artikel 2.6.4

BIJZONDER LEVENSLANG PARTNERPENSIOEN BIJ SCHEIDING (GEWEZEN) DEELNEMER

1. Bij scheiding komt (komen) de volgende risicoverzekering(en) voor uitkering bij overlijden van de deelnemer voor de pensioendatum te vervallen:
 - het levenslang partnerpensioen voor de deelnemer.
2. Bij scheiding verkrijgt de ex-partner van de deelnemer een aanspraak op dekking van een bijzonder levenslang partnerpensioen bij overlijden van de deelnemer op of na de pensioenrichtdatum.
3. De aanspraak op dekking van een bijzonder levenslang partnerpensioen wordt gebaseerd op het premievrije pensioenkapitaal dat zou worden vastgesteld als de deelnemer op de datum van scheiding de deelname zou beëindigen, zoals beschreven in de "Regeling bij einde deelname anders dan door overlijden of het bereiken van de pensioendatum". Door toepassing van deze regeling is er bij scheiding een dekking voor bijzonder partnerpensioen in de vorm van een premievrij pensioenkapitaal bij in leven zijn van de deelnemer op de pensioenrichtdatum.
4. Op de pensioenrichtdatum dient het dan beschikbare pensioenkapitaal te worden aangewend om een bijzonder partnerpensioen aan te kopen.
5. Voor de gewezen deelnemer die gaat scheiden is de dekking van het bijzonder levenslang partnerpensioen gelijk aan de reeds bij einde deelname vastgestelde dekking op levenslang partnerpensioen.
6. De door de ex-partner, als gevolg van scheiding verkregen aanspraak op bijzonder partnerpensioen kan tezamen met een of meer partnerpensioen(en) voor een of meer opvolgende partners nooit meer bedragen dan hetgeen over de hoogte van partnerpensioen is bepaald in wet- en regelgeving.
7. Bij scheiding van de gepensioneerde verkrijgt de ex-partner, indien er sprake is van een aanspraak op levenslang partnerpensioen, een aanspraak op een bijzonder partnerpensioen bij overlijden van de gepensioneerde. Het bijzonder partnerpensioen voor de ex-partner is gelijk aan het levenslang partnerpensioen dat de partner zou ontvangen als er geen sprake zou zijn geweest van scheiding.
8. Het bijzonder partnerpensioen gaat in op de eerste dag van de maand waarin de (gepensioneerde/gewezen) deelnemer overlijdt en wordt uitgekeerd in maandelijks termijnen aan het eind van elke kalendermaand tot en met de laatste dag van de maand waarin de ex-partner overlijdt.

9. Van het recht op een dekking van de aanspraak op bijzonder partnerpensioen kan worden afgezien in huwelijkse voorwaarden, in de voorwaarden geregistreerd partnerschap of de samenlevingsovereenkomst, een echtscheidingsconvenant of andere schriftelijke vastlegging met het oog op de scheiding, indien dat uitdrukkelijk is opgenomen. In dat geval dient de pensioenuitvoerder een gewaarmerkte kopie van dit schriftelijke stuk te ontvangen.
10. Zodra de ex-partners zijn geïnformeerd over de aanspraak op bijzonder partnerpensioen, is deze aanspraak onherroepelijk.
11. Indien de deelnemer opnieuw een partner krijgt en er sprake is van een bijzonder partnerpensioen voor een ex-partner, wordt de dekking van de aanspraak op levenslang partnerpensioen ten behoeve van deze nieuwe partner bepaald op basis van de deelnemingsjaren vanaf de datum van scheiding tot de pensioenrichtdatum.

Artikel 2.6.5

VEREVENING BIJ SCHEIDING DEELNEMER

1. Bij scheiding, waaronder ook wordt verstaan scheiding van tafel en bed, op of na 1 mei 1995, verkrijgt de ex-echtgeno(o)t(e), echtgeno(o)t(e) (in geval van scheiding van tafel en bed) of voormalig geregistreerd partner op grond van de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding op de pensioendatum het recht op uitkering van een verevend deel van het per de datum van scheiding op basis van het opgebouwde pensioenkapitaal gedekte ouderdomspensioen.
2. Er is sprake van scheiding van tafel en bed zodra het vonnis is ingeschreven in het huwelijksgoederenregister van de rechtbank waar de gemeente onder valt waar het huwelijk gesloten is.
3. Het bepaalde in het eerste lid is niet van toepassing voor de situatie dat er sprake is van beëindiging van een duurzaam gezamenlijke huishouding.
4. Voor de uitvoering van de verevening, wordt op de pensioendatum het tijdens de huwelijkse periode of de periode van geregistreerd partnerschap opgebouwde pensioenkapitaal bij in leven zijn van de (gewezen) deelnemer aangewend voor de aankoop van een levenslang ouderdomspensioen in combinatie met een levenslang partnerpensioen ter grootte van 70% van bedoeld ouderdomspensioen.
De ex-echtgeno(o)t(e) of voormalig geregistreerd partner verkrijgt recht op uitkering van de helft van het alsdan vastgestelde ouderdomspensioen. Dit is de standaardverdeling op basis van genoemde wet.
5. De (gewezen) deelnemer of gepensioneerde en diens ex-echtgeno(o)t(e) of voormalig geregistreerd partner kunnen een andere dan de standaardverdeling overeenkomen in de huwelijkse voorwaarden, een echtscheidingsconvenant, in de voorwaarden geregistreerd partnerschap of een geschrift dat is gesloten met het oog op het beëindigen van het geregistreerd partnerschap. Deze overeenkomst is slechts geldig indien aan de overeenkomst een verklaring van de pensioenuitvoerder is gehecht, waarin is vastgelegd dat de pensioenuitvoerder bereid is een uit de afwijking voortvloeiend pensioenrisico te dekken.
6. De (gewezen) deelnemer of de gepensioneerde en/of de ex-echtgeno(o)t(e) of voormalig geregistreerd partner dienen de pensioenuitvoerder, binnen 2 jaar na de scheidingsdatum, van de verevening op de hoogte te stellen door middel van het formulier "Mededeling van scheiding in verband met verdeling van ouderdomspensioen".
7. De Wet verevening pensioenrechten bij scheiding kan worden uitgesloten, indien dat is opgenomen in de huwelijkse voorwaarden, een echtscheidingsconvenant of in de voorwaarden geregistreerd partnerschap dan wel een geschrift dat is gesloten met het oog op het beëindigen van het geregistreerd partnerschap. In dat geval dient de pensioenuitvoerder een gewaarmerkte kopie van dit schriftelijke stuk te ontvangen.

Artikel 2.6.6

WAARDEOVERDRACHT

1. Een voormalige pensioenuitvoerder van de deelnemer is verplicht om na een verzoek tot waardeoverdracht van de deelnemer, de overdrachtswaarde van diens pensioenaanspraken, over te dragen naar deze pensioenregeling. Het verzoek van de deelnemer dient binnen 6 maanden na de aanvangsdatum van de deelname aan deze regeling, aan de pensioenuitvoerder te worden gedaan.

2. De overdrachtswaarde, afkomstig van een voorgaande pensioenuitvoerder, wordt door de pensioenuitvoerder toegevoegd aan het pensioenkapitaal.
3. Als de overdrachtswaarde ook betrekking heeft op een premievrij partnerpensioen dan worden er extra deelnemingsjaren vastgesteld voor het nabestaandenpensioen, ingaande bij overlijden van de deelnemer voor de pensioendatum.
4. De pensioenuitvoerder is verplicht om na een verzoek tot uitgaande waardeoverdracht van de gewezen deelnemer, de overdrachtswaarde van diens pensioenkapitaal over te dragen naar de pensioenuitvoerder van de nieuwe werkgever. Het verzoek van de gewezen deelnemer dient binnen 6 maanden na de aanvangsdatum van de deelname aan de pensioenregeling te worden gedaan bij de pensioenuitvoerder van de nieuwe werkgever. Voor de waardeoverdracht is schriftelijke toestemming van de partner nodig.
5. Waardeoverdracht is eveneens van toepassing als er sprake is van een andere pensioenovereenkomst met dezelfde werkgever.

HOOFDSTUK 3 VRIJWILLIGE PENSOEN AANVULLING

Paragraaf 3.1 Begripsbepalingen

Artikel 3.1.1

1.	deeltijder	de deelnemer die per week minder werkt dan het aantal uren dat bij de werkgever geldt bij een volledige werkweek voor de betreffende categorie werknemers;
2.	life cycle	beleggingssystematiek waarbij rendement en risico door de pensioenuitvoerder op elkaar worden afgestemd, op basis van het risicoprofiel van de (gewezen) deelnemer;
3.	pensioen richtdatum	de eerste dag van de maand waarin de (gewezen) deelnemer 67 jaar wordt;
4.	rebalancing	herverdeling van het opgebouwde pensioenkapitaal en de verdeling van de te beleggen premie over de beleggingscategorieën. De herverdeling vindt maandelijks plaats op basis van de bij het risicoprofiel behorende life cycle;
5.	risicoprofiel	de categorisering naar risico waarin de (gewezen) deelnemer door de pensioenuitvoerder wordt ingedeeld op basis van het beleggersprofiel;
6.	te beleggen premie	de beschikbare premie;
7.	unitkoers	de slotkoers van een beleggingsfonds op een beursdag, op basis waarvan units worden toegewezen en worden afgerekend. De unitkoers is gelijk aan de waarde in euro's van het beleggingsfonds gedeeld door het aantal units in het beleggingsfonds en wordt afgerond op honderdsten;
8.	units	de waarde-eenheden waarin de beleggingsfondsen zijn opgesplitst.

Paragraaf 3.2 Pensioenaanspraken

Artikel 3.2.1

PENSIOENOVEREENKOMST

De deelnemer verwerft op grond van de pensioenovereenkomst aanspraken op pensioen zoals is vastgelegd in dit reglement. De pensioenovereenkomst betreft voor:

- het levenslang ouderdomspensioen en het levenslang partnerpensioen ingaand bij overlijden van de (gewezen) deelnemer op of na de pensioendatum, een premieovereenkomst;
- het kapitaal bij overlijden van de deelnemer voor de pensioendatum, een premieovereenkomst.

Artikel 3.2.2

PENSIOENAANSPRAKEN VOOR DE DEELNEMER

1. De deelnemer heeft de mogelijkheid om extra pensioenkapitaal op te bouwen door betaling van extra premie. De extra premie wordt door de werkgever op het bruto loon in mindering gebracht, vóór inhouding loonheffing.
2. Bij de vaststelling van de extra te betalen premie wordt rekening gehouden met de fiscale aanvullingsruimte binnen de staffelpremie en de leeftijd van de deelnemer op 1 januari van het jaar waarover de fiscale aanvullingsruimte wordt vastgesteld.
3. Er is sprake van fiscale aanvullingsruimte als het actuele loon van de deelnemer hoger is dan het pensioengevend salaris en/of de franchise op basis van dit pensioenreglement hoger is dan de minimaal fiscaal toegestane franchise

en/of de hiervoor genoemde premiestaffel lager is dan de fiscaal maximaal toegestane staffel. Op basis van de hiervoor genoemde elementen wordt de fiscale aanvullingsruimte vastgesteld.

4. Voor de fiscale aanvullingsruimte kunnen de deelnemingsjaren vanaf datum indiensttreden in aanmerking worden genomen.
5. De fiscale aanvullingsruimte wordt vastgesteld als de deelnemer gebruik maakt van de mogelijkheid om extra pensioenkapitaal op te bouwen. Als de deelnemer in de loop van het kalenderjaar start of eindigt met het opbouwen van extra pensioenkapitaal dan wordt de fiscale aanvullingsruimte voor dat jaar naar rato vastgesteld.
6. De extra premie wordt door de deelnemer kenbaar gemaakt door middel van een door de pensioenuitvoerder verstrekte offerte die door de deelnemer binnen de geldigheidstermijn is geaccepteerd. De extra premie kan maandelijks dan wel éénmalig via de werkgever worden betaald.
7. Een wijziging of beëindiging van de extra premie wordt door de deelnemer kenbaar gemaakt door middel van een door de pensioenuitvoerder ontvangen wijzigingsformulier. De wijziging of beëindiging wordt doorgevoerd op de eerste dag van de maand volgend of samenvallend met de ontvangst van dit formulier.
8. De te beleggen premie wordt belegd conform hetgeen is opgenomen in dit reglement onder Beleggingen.
9. Naar keuze heeft de deelnemer voor zijn partner en/of kinderen aanspraak op een:
 - kapitaal bij overlijden van de deelnemer voor de pensioendatum, bedoeld voor de aankoop van een nabestaandenpensioen.
10. Uitkeringen bij overlijden van de deelnemer voor de pensioendatum zijn uitsluitend verzekerd indien de werkgever de partner en/of kinderen heeft aangemeld bij de pensioenuitvoerder.
11. De pensioenuitvoerder stelt medische waarborgen als de deelnemer meer dan 3 maanden na:
 - indiensttreding;
 - een huwelijk;
 - het aangaan van een geregistreerd partnerschap; het gaan samenwonen met een partner.kiest voor (een) vrijwillige risicoverzekering(en) voor de partner.

Artikel 3.2.3

MAXIMALE PENSIOENEN

De in dit hoofdstuk genoemde pensioenaanspraken zullen nooit meer bedragen dan de in de Wet op de loonbelasting 1964 vastgestelde maxima.

Artikel 3.2.4

AFKOOPVERBOD

De aan dit reglement te ontnemen pensioenaanspraken kunnen niet worden afgekocht, vervreemd of prijsgegeven, dan wel formeel of feitelijk voorwerp van zekerheid worden, anders dan in de gevallen voorzien bij of krachtens de Pensioenwet.

Artikel 3.2.5

VERLAGING PENSIOENGEVEND SALARIS ALS GEVOLG VAN ZIEKTE VAN DE DEELNEMER

Een verlaging van het pensioengevend salaris wordt buiten beschouwing gelaten, voor zover deze verlaging het gevolg is van ziekte.

In de periode dat de deelnemer ziek is en nog geen WIA-uitkering ontvangt, wordt als pensioengevend salaris aangemerkt het pensioengevend salaris dat de deelnemer zou hebben ontvangen als hij niet ziek zou zijn geweest. Zodra de deelnemer een WIA-uitkering ontvangt en het pensioengevend salaris is verlaagd dan geldt hetgeen is vermeld onder "Vaststelling pensioengevend salaris en pensioengrondslag".

Paragraaf 3.3 Pensioensoorten

Artikel 3.3.1

LEVENSLANG OUDERDOMSPENSIEN EN LEVENSLANG PARTNERPENSIEN BIJ OVERLIJDEN VAN DE (GEWEZEN) DEELNEMER OP OF NA DE PENSOENDATUM

1. Het aan te kopen pensioen is afhankelijk van de hoogte van het op de pensioendatum aanwezige pensioenkapitaal, de rentestand en de tarieven van de pensioenuitvoerder. Er is tot het moment van aankoop op de pensioendatum geen garantie voor de hoogte van de pensioenuitkeringen.
2. Voor het pensioenkapitaal wordt op de pensioendatum, bij een door de (gewezen) deelnemer aan te wijzen pensioenuitvoerder, een direct ingaand levenslang ouderdomspensioen en een levenslang partnerpensioen op het leven van de (gewezen) deelnemer en zijn partner aangekocht.
3. Het levenslang ouderdomspensioen gaat in op de pensioendatum en wordt uitgekeerd in maandelijkse termijnen tot en met de laatste dag van de maand waarin de (gewezen) deelnemer overlijdt.
4. Het jaarlijks levenslang partnerpensioen bedraagt 70% van het levenslang ouderdomspensioen. Dit partnerpensioen wordt afgeleid van het levenslang ouderdomspensioen dat op de pensioendatum kan worden aangekocht.
5. Het jaarlijks levenslang partnerpensioen gaat in op de eerste dag van de maand waarin de gepensioneerde overlijdt en wordt uitgekeerd in maandelijkse termijnen aan het eind van elke kalendermaand tot en met de laatste dag van de maand waarin de partner overlijdt.
6. Indien op de pensioendatum het aan te kopen levenslang ouderdomspensioen en levenslang partnerpensioen meer bedraagt dan is toegestaan op grond van fiscale wetgeving, zal het meerdere in 1 keer worden uitgekeerd aan de (gewezen) deelnemer. De uitkering ineens zal worden aangemerkt als loon uit tegenwoordige dienstbetrekking van de (gewezen) deelnemer en wordt geacht te zijn genoten op het tijdstip onmiddellijk voorafgaande aan de pensioendatum.

Artikel 3.3.2

KAPITAAL BIJ OVERLIJDEN VAN DE DEELNEMER VOOR DE PENSOENDATUM

1. Het kapitaal is gelijk aan 85% van het pensioenkapitaal op het moment van overlijden van de deelnemer. Dit kapitaal dient te worden aangewend voor een direct ingaand levenslang partnerpensioen bij een pensioenuitvoerder naar keuze.

Paragraaf 3.4 Toeslagverlening

Op de volgende pensioenen worden geen toeslagen verleend: het levenslang ouderdomspensioen;

- het levenslang partnerpensioen bij overlijden van de gepensioneerde;
- het partnerpensioen op basis van het kapitaal bij overlijden van de deelnemer voor de pensioendatum.

Paragraaf 3.5 Verzekering en de financiering van de aanspraken

Artikel 3.5.1

1. De werkgever heeft met de pensioenuitvoerder een uitvoeringsovereenkomst gesloten. Het doel van de uitvoeringsovereenkomst is om de in het onderdeel "Pensioenaanspraken" vermelde aanspraken te verzekeren.
2. De verzekeringen zijn onderworpen aan het bepaalde in de uitvoeringsovereenkomst en aan het bepaalde bij of krachtens de Pensioenwet. De (gewezen) deelnemer kan een exemplaar van de uitvoeringsovereenkomst bij de pensioenuitvoerder opvragen.
3. Voor zover de werkgever de voor de verzekering(en) verschuldigde premies aan de pensioenuitvoerder heeft voldaan, is de werkgever ontheven van elke pensioenverplichting.

4. De pensioenuitvoerder verzekert geen risico, indien en voor zover het risico door de pensioenuitvoerder niet is aanvaard.

Artikel 3.5.2

AANVANG VAN DE VERZEKERINGEN

1. De toekenning van de beschikbare premie voor de opbouw van pensioenkapitaal, vangt aan op de eerste dag van de maand volgend op of samenvallend met de datum waarop de werknemer een deelnemer is in de zin van dit reglement.
2. Als de deelnemer bij aanvang van deelname aan de pensioenregeling een partner en/of kind(eren) heeft en voor de risicoverzekering heeft gekozen of de werkgever heeft aangegeven de vrijwillige risicoverzekering standaard te verzekeren, gaat de verzekering voor de uitkering bij overlijden van de deelnemer in op de dag waarop de werknemer deelnemer is geworden. Dit geldt voor de volgende verzekeringen:
 - de verzekering van het kapitaal bij overlijden voor de deelnemer.
3. Indien de deelnemer na aanvang van de deelname kiest voor de risicoverzekering(en) in voorgaand lid, gaan de verzekeringen in op de eerste dag van de maand volgend op of samenvallend met de datum waarop de pensioenuitvoerder het risico heeft geaccepteerd. De pensioenuitvoerder kan medische waarborgen vragen, met inachtneming van het onderdeel "Risicoacceptatie".
4. De deelnemer kan afzien van een vrijwillige risicoverzekering. Dit kan kenbaar worden gemaakt op de door de pensioenuitvoerder aangegeven wijze.
5. Indien de deelnemer wil afzien van een risicoverzekering die standaard bij aanvang deelname is verzekerd en dit kenbaar maakt binnen 3 maanden, te rekenen vanaf de dag dat de pensioenuitvoerder de deelnemer schriftelijk hierover heeft geïnformeerd, vervalt de risicoverzekering vanaf datum aanvang deelname en wordt de betaling van de risicopremies ongedaan gemaakt.

Artikel 3.5.3

FINANCIERING VAN DE PENSIOENREGELING

1. De pensioenregeling wordt gefinancierd door middel van een beschikbare premie voor de opbouw van pensioenkapitaal voor de deelnemer.
2. De vaststelling van de vrijwillig te betalen extra premie vindt plaats aan de hand van het door de deelnemer opgegeven bedrag rekening houdend met de bepalingen inzake de fiscale aanvullingsruimte.
3. De beschikbare premie komt volledig voor rekening van de deelnemer.
4. De werkgever houdt (het deel van) de premie dat voor rekening komt van de deelnemer in op het salaris van de deelnemer in dezelfde termijnen als waarin het salaris wordt uitbetaald. Vrijwillig te betalen extra premies voor de verzekering van extra pensioenkapitaal worden eveneens ingehouden op het bruto salaris van de deelnemer.
5. Bepaalde kosten en vergoedingen worden bij de werkgever in rekening gebracht. Dit geldt voor de:
 - procentuele administratiekosten.
6. De hoogte van de risicopremie wordt maandelijks vastgesteld en bepaald aan de hand van de leeftijd van de deelnemer, de hoogte van de verzekerde aanspraken op partner en/of wezenpensioen en de tarieven van de pensioenuitvoerder.
7. De premie voor de pensioenregeling is maandelijks bij vooruitbetaling verschuldigd tot de pensioenrichtdatum, respectievelijk tot en met de maand waarin:
 - de deelnemer overlijdt;
 - de deelname aan de pensioenregeling wordt beëindigd;
 - de uitvoeringsovereenkomst wordt beëindigd;
 - de partner overlijdt of er is sprake van scheiding. Dit geldt voor de risicoverzekering(en) van pensioenaanspraken ten behoeve van de partner.

8. Indien de gebeurtenis plaatsvindt op de eerste dag van de maand dan is de premie voor die maand niet verschuldigd.
9. Vrijwillig te betalen extra premies voor de verzekering van extra pensioenkapitaal zijn verschuldigd na acceptatie binnen de geldigheidstermijn van de offerte door de deelnemer en ontvangst door de pensioenuitvoerder.

Artikel 3.5.4

BETALINGSACHTERSTAND

1. Indien de verschuldigde premies niet zijn voldaan per de overeengekomen vervaldatum, is er sprake van een betalingsachterstand
2. Als de werkgever de premie niet tijdig aan de pensioenuitvoerder voldoet, zal de pensioenuitvoerder, de werkgever aanmanen om de verschuldigde premies, vermeerder met de rente volgens het bepaalde in de Betalingsvoorwaarden Flexibel Renteniërs Plan te voldoen.
3. In geval na het verstrijken van de in de aanmaning(en) gestelde termijn de werkgever in gebreke is gebleven om de verschuldigde premies te betalen, is de pensioenuitvoerder op grond van de Pensioenwet verplicht de deelnemer te informeren als de betalingsachterstand het noodzakelijk maakt om de verzekeringen premievrij te maken en de risicoverzekering(en) zonder waarde te laten vervallen. Voordat de pensioenuitvoerder de deelnemer informeert, stelt hij de werkgever op de hoogte van de betalingsachterstand.
4. De pensioenuitvoerder maakt de verzekering voor de opbouw pensioenkapitaal voor de deelnemer niet eerder premievrij en laat de risicoverzekering(en) voor de deelnemer niet eerder vervallen dan 3 maanden nadat de werkgever en de deelnemer over de betalingsachterstand zijn geïnformeerd.
5. De pensioenuitvoerder maakt de verzekering voor de opbouw van pensioenkapitaal op zijn vroegst premievrij per de datum die is gelegen 5 maanden vóór het tijdstip waarop de deelnemer daarover is geïnformeerd. Hierbij worden achterstallig gebleven risicopremies, rente en kosten van premievrijmaking niet verrekend met het reeds opgebouwde pensioenkapitaal.

Artikel 3.5.5

BETALINGSVOORBEHOUD

1. De werkgever heeft bij een ingrijpende wijziging van de omstandigheden eenzijdig het recht de betaling van de door hem verschuldigde premie te verminderen of te beëindigen. In dat geval wordt de toekomstige opbouw van pensioenkapitaal verminderd of beëindigd.
2. Voordat hiertoe wordt overgegaan, informeert de pensioenuitvoerder de deelnemer hierover.

Artikel 3.5.6

WIJZIGING VAN DE UITVOERINGSOVEREENKOMST

1. De pensioenuitvoerder heeft te allen tijde het recht om het bepaalde bij of krachtens de uitvoeringsovereenkomst te wijzigen. Ten aanzien van de hierna genoemde onderdelen en/of situaties. Als de pensioenuitvoerder de wijziging doorvoert geldt deze voor de hele groep van verzekeringen waartoe de verzekeringen behoren die zijn gesloten op basis van deze uitvoeringsovereenkomst.
2. De situaties waarin de pensioenuitvoerder beroep kan doen op zijn bevoegdheid tot wijziging van de uitvoeringsovereenkomst zijn:
 - aanpassingen in het beleggings- of fondsbeleid, waaronder tevens wordt verstaan de aanpassing van de TER en vervanging van beleggingsfondsen of beleggingscategorieën door vergelijkbare fondsen of categorieën;
 - aanpassingen in de voorwaarden van de renterekeningen;
 - omzetting van het Flexibel Renteniërs Plan naar een ander inhoudelijk vergelijkbare verzekering in een al dan niet ander administratiesysteem van de pensioenuitvoerder;
 - nieuwe en/of gewijzigde wet- en regelgeving;
 - gewijzigde marktomstandigheden, zoals wijzigingen in het langlevensrisico of de rekenrente.

3. Als voorgaand lid van toepassing is, heeft de werkgever het recht om de uitvoeringsovereenkomst per de dag waarop de wijziging in werking treedt door schriftelijke opzegging te beëindigen, mits de opzegging plaatsvindt binnen 2 maanden nadat de wijziging aan de werkgever is meegedeeld.
Het voorgaande is niet van toepassing als:
 - a. de wijziging het gevolg is van tussentijds gewijzigde of nieuwe wet- en regelgeving van dwingende rechtelijke aard;
 - b. de wijziging geen materieel nadeel oplevert of een verbetering inhoudt;
 - c. de wijziging het beleggings- of fondsbeleid (waaronder TER) of de renterekening betreft.
4. Een wijziging is ook van toepassing op de ten tijde van het van kracht worden van die wijziging lopende- en premievrije verzekeringen. Een wijziging zal niet leiden tot een verlaging van het tot dat moment opgebouwd pensioenkapitaal. Een wijziging heeft geen gevolgen voor de tot de wijzigingsdatum betaalde premies en verleende kortingen.

Artikel 3.5.7

TARIEF

Voor de krachtens de uitvoeringsovereenkomst te sluiten verzekeringen gelden de tarieven als omschreven in het Tarief Flexibel Renteniers Plan, welke onderdeel uitmaakt van de uitvoeringsovereenkomst.

De pensioenuitvoerder kan de tarieven (waaronder hier niet wordt verstaan de TER) tijdens de contractperiode van de uitvoeringsovereenkomst niet wijzigen, tenzij wijzigingen in wet- of regelgeving hiertoe aanleiding geven. Als de pensioenuitvoerder de tariefswijziging doorvoert geldt deze voor de hele groep van verzekeringen waartoe de verzekeringen behoren die gesloten zijn op basis van deze uitvoeringsovereenkomst. De tariefswijziging is ook van toepassing op premievrije verzekeringen gesloten onder deze of een voorafgaande uitvoeringsovereenkomst. De pensioenuitvoerder brengt de werkgever van de wijziging op de hoogte. Lid 3 van voorgaand artikel is van overeenkomstige toepassing. Een wijziging van de tarieven beïnvloedt niet de voor de wijziging gefinancierde pensioenaanspraken, mits er na de wijziging geen pensioenpremie meer ten laste of ten gunste van het gefinancierde deel wordt gebracht.

Artikel 3.5.8

BELEGGINGEN

Beleggingsmogelijkheden

1. Op basis van de pensioenovereenkomst belegt de pensioenuitvoerder de te beleggen premies in life cycles.

Beleggingsfondsen

2. Voor een beleggingsfonds geldt het volgende:
 - a. voor de berekening van het aandeel van een verzekering in een beleggingsfonds wordt elk beleggingsfonds verdeeld in units;
 - b. alle beleggingsopbrengsten van een beleggingsfonds komen ten goede aan het desbetreffende beleggingsfonds;
 - c. alle op het beleggingsfonds betrekking hebbende belastingen en kosten worden ten laste van het fonds gebracht;
 - d. voor elke toevoeging aan een beleggingsfonds worden units toegekend. Daartoe wordt het te beleggen bedrag omgerekend in units van het desbetreffende beleggingsfonds;
 - e. beleggen in beleggingsfondsen vindt plaats voor rekening en risico van de (gewezen) deelnemer.
3. Wijzigingen in beleggingsfondsen vinden niet plaats in geval van een overmacht situatie veroorzaakt door zodanige omstandigheden waardoor op de beurs niet gehandeld kan worden. Wijzigingen in beleggingsfondsen vinden plaats zodra de handel wordt hervat.

Artikel 3.5.9

LIFE CYCLES

1. Voor het toekennen van een bepaalde life cycle aan de (gewezen) deelnemer, heeft de pensioenuitvoerder een beleggersprofiel nodig. Aan de hand van dat beleggersprofiel bepaalt de pensioenuitvoerder het bijbehorende risicoprofiel.
De pensioenuitvoerder kent de volgende risicoprofielen:
 - a. **Ambitueus:**
de (gewezen) deelnemer is gericht op een hoog rendement en accepteert het daarbij behorende risico dat het gewenste pensioenkapitaal niet wordt gehaald;

- b. Voorzichtig:
de (gewezen) deelnemer is gericht op het bereiken van het gewenste pensioenkapitaal en accepteert weinig tot geen beleggersrisico;
 - c. Gemiddeld:
de risicobereidheid van de (gewezen) deelnemer ligt tussen "Ambitieuw" en "Voorzichtig" in.
2. De pensioenuitvoerder hanteert standaard de life cycle behorende bij het risicoprofiel "Gemiddeld" tenzij de pensioenuitvoerder een ingevuld beleggersprofiel heeft ontvangen.
 3. Op de door de pensioenuitvoerder opgegeven website staan:
 - het door de (gewezen) deelnemer in te vullen beleggersprofiel; de life cycles.
 4. De pensioenuitvoerder bepaalt jaarlijks of het nodig is de life cycles aan te passen. Op grond van marktontwikkelingen kan de fondsverdeling binnen de life cycles worden gewijzigd. Een gevolg kan zijn dat 1 of meer beleggingsfondsen aan de life cycles worden toegevoegd of uit de life cycles worden verwijderd. De actuele fondsverdeling binnen de life cycles staat op de door de pensioenuitvoerder opgegeven website.
 5. Voor een uitgaande waardeoverdracht en voor afkoop is de waarde uit een beleggingsfondsen gelijk aan de opbrengst van de units per dag volgend op de dag dat aan de door de pensioenuitvoerder gestelde voorwaarden is voldaan.

Unitkoers

6. Bij het verschuldigd worden van de premie en bij herverdeling van het opgebouwde pensioenkapitaal op basis van de life cycle, geldt de unitkoers van de eerste beursdag van de maand waarin dit plaatsvindt.
7. Wijzigingen kunnen van invloed zijn op de belegging van het pensioenkapitaal.
 - a. Voor verzoeken tot wijzigingen die zijn ontvangen vóór of op de datum waarop de wijziging betrekking heeft, geldt de unitkoers van de dag waarop de wijziging betrekking heeft. Als de dag waarop de wijziging betrekking heeft geen beursdag is dan geldt de unitkoers van de eerstvolgende beursdag.
 - b. Voor verzoeken tot wijzigingen die zijn ontvangen na de datum waarop de wijziging betrekking heeft, geldt de unitkoers van de dag op de ontvangstdatum. Als de ontvangstdatum geen beursdag is dan geldt de unitkoers van de eerstvolgende beursdag.
8. In afwijking op het voorgaande lid geldt voor een switch, een wijziging van het risicoprofiel en een uitgaande waardeoverdracht de unitkoers van de eerste beursdag volgend op de dag van ontvangst van het verzoek tot wijziging.
9. Bij het overlijden van een (gewezen) deelnemer geldt de unitkoers van de overlijdensdatum. Als de overlijdensdatum geen beursdag is dan geldt de unitkoers van de eerstvolgende beursdag.
10. Bij scheiding geldt de unitkoers van de scheidingsdatum. Als de scheidingsdatum geen beursdag is dan geldt de unitkoers van de eerstvolgende beursdag.
11. Bij pensionering geldt de unitkoers van de laatste beursdag voorafgaande aan de pensioendatum.
12. De ontvangstdatum is de dag waarop de pensioenuitvoerder het verzoek voor de wijziging heeft ontvangen via de door de pensioenuitvoerder opgegeven website dan wel schriftelijk.

Ex-partner

13. Voor de ex-partner die, als gevolg van scheiding, recht heeft op een premievrij pensioenkapitaal voor een aanspraak op bijzonder partnerpensioen, gelden, voor zover van toepassing op de aanspraak, de voorgaande artikelen onder "Beleggingen".

Paragraaf 3.6 Gebeurtenissen en Wijzigingen

WIJZIGINGSDATUM

1. De voor de pensioenregeling te hanteren wijzigingsdatum verschilt per soort wijziging.
Hierna volgt een opsomming van de soorten wijzigingen en de voor de pensioenregeling te hanteren wijzigingsdata.
2. wijzigingsdatum is gelijk aan de eerste dag van de maand volgend op of samenvallend met de datum van:
 - een salariswijziging;
 - aanvang of wijziging deeltijd dienstverband; uitdiensttreding van de deelnemer;
 - einde deelname;
 - indiensttreding van een werknemer;
 - een wijziging van de te beleggen premie voor de fiscale aanvullingsruimte; de keuze van de deelnemer voor een vrijwillige risicodekking of de wijziging hierop.
3. De voor de pensioenregeling te hanteren wijzigingsdatum is gelijk aan de datum:
 - van de wijziging van de burgerlijke staat;
 - van inwerkingtreding van een notarieel samenlevingscontract; waarop de samenleving 6 maanden heeft geduurd;
 - waarop de samenleving is beëindigd;
 - van ontvangst van een overdrachtswaarde;
 - waarop het verzoek om een uitgaande waardeoverdracht is ontvangen en aan alle overige voorwaarden is voldaan;
 - waarop een kind is geboren;
 - van overlijden van de (gewezen) deelnemer, de partner of een kind; van ontvangst van een incidentele premie;
 - waarop het pensioen ingaat;
 - waarop een switch door de (gewezen) deelnemer of ex-partner is doorgegeven; waarop een risicoprofiel of een wijziging daarop is doorgegeven;
 - waarop de (gewezen) deelnemer de verdeling van de beleggingen wijzigt.

Artikel 3.6.1

REGELING BIJ EINDE DEELNAME ANDERS DAN DOOR OVERLIJDEN OF HET BEREIKEN VAN DE PENSIOEN-DATUM

1. Bij het einde van de deelname anders dan door overlijden of het bereiken van de pensioendatum, wordt de verzekering van het kapitaal premievrij gemaakt. Dit vindt plaats per de eerste dag van de maand volgend op of samenvallend met de datum waarop de deelname wordt beëindigd. Het opgebouwde pensioenkapitaal blijft belegd tot de pensioendatum.
2. De volgende risicoverzekering(en) vervallen bij einde deelname:
 - de verzekering van het kapitaal bij overlijden voor de deelnemer.
3. De risicoverzekering(en) vervallen per de eerste dag van de maand volgend op of samenvallend met de datum waarop de deelname wordt beëindigd.
4. De gewezen deelnemer dient het beschikbare pensioenkapitaal op de pensioendatum aan te wenden voor de aankoop van een levenslang ouderdomspensioen in combinatie met een levenslang partnerpensioen ter grootte van 70% van het ouderdomspensioen.
5. Naast het op de pensioendatum aanwezige pensioenkapitaal zijn de rentestand en de tarieven van de pensioen-uitvoer mede bepalend voor de hoogte van de aan te kopen pensioenen.

Artikel 3.6.2

BIJZONDER LEVENSLANG PARTNERPENSIOEN BIJ SCHEIDING (GEWEZEN) DEELNEMER

1. Bij scheiding verkrijgt de ex-partner van de deelnemer een aanspraak op dekking van een bijzonder levenslang partnerpensioen bij overlijden van de deelnemer op of na de pensioenrichtdatum.
2. De aanspraak op dekking van een bijzonder levenslang partnerpensioen wordt gebaseerd op het premievrije pensioenkapitaal dat zou worden vastgesteld als de deelnemer op de datum van scheiding de deelname zou

beëindigen, zoals beschreven in de "Regeling bij einde deelname anders dan door overlijden of het bereiken van de pensioendatum". Door toepassing van deze regeling is er bij scheiding een dekking voor bijzonder partnerpensioen in de vorm van een premievrij pensioenkapitaal bij in leven zijn van de deelnemer op de pensioenrichtdatum.

3. Op de pensioenrichtdatum dient het dan beschikbare pensioenkapitaal te worden aangewend om een bijzonder partnerpensioen aan te kopen.
4. Voor de gewezen deelnemer die gaat scheiden is de dekking van het bijzonder levenslang partnerpensioen gelijk aan de reeds bij einde deelname vastgestelde dekking op levenslang partnerpensioen.
5. De door de ex-partner, als gevolg van scheiding verkregen aanspraak op bijzonder partnerpensioen kan tezamen met een of meer partnerpensioen(en) voor een of meer opvolgende partners nooit meer bedragen dan hetgeen over de hoogte van partnerpensioen is bepaald in wet- en regelgeving.
6. Bij scheiding van de gepensioneerde verkrijgt de ex-partner, indien er sprake is van een aanspraak op levenslang partnerpensioen, een aanspraak op een bijzonder partnerpensioen bij overlijden van de gepensioneerde. Het bijzonder partnerpensioen voor de ex-partner is gelijk aan het levenslang partnerpensioen dat de partner zou ontvangen als er geen sprake zou zijn geweest van scheiding.
7. Het bijzonder partnerpensioen gaat in op de eerste dag van de maand waarin de (gepensioneerde/gewezen) deelnemer overlijdt en wordt uitgekeerd in maandelijke termijnen aan het eind van elke kalendermaand tot en met de laatste dag van de maand waarin de ex-partner overlijdt.
8. Van het recht op een dekking van de aanspraak op bijzonder partnerpensioen kan worden afgezien in huwelijksvoorwaarden, in de voorwaarden geregistreerd partnerschap of de samenlevingsovereenkomst, een echtscheidingsconvenant of andere schriftelijke vastlegging met het oog op de scheiding, indien dat uitdrukkelijk is opgenomen. In dat geval dient de pensioenuitvoerder een gewaarmerkte kopie van dit schriftelijke stuk te ontvangen.
9. Zodra de ex-partners zijn geïnformeerd over de aanspraak op bijzonder partnerpensioen, is deze aanspraak onherroepelijk.
10. Indien de deelnemer opnieuw een partner krijgt en er sprake is van een bijzonder partnerpensioen voor een ex-partner, wordt de dekking van de aanspraak op levenslang partnerpensioen ten behoeve van deze nieuwe partner bepaald op basis van de deelnemingsjaren vanaf de datum van scheiding tot de pensioenrichtdatum.

Artikel 3.6.3

VEREVENING BIJ SCHEIDING DEELNEMER

1. Bij scheiding, waaronder ook wordt verstaan scheiding van tafel en bed, op of na 1 mei 1995, verkrijgt de ex-echtgeno(o)t(e), echtgeno(o)t(e) (in geval van scheiding van tafel en bed) of voormalig geregistreerd partner op grond van de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding op de pensioendatum het recht op uitkering van een verevend deel van het per de datum van scheiding op basis van het opgebouwde pensioenkapitaal gedekte ouderdomspensioen.
2. Er is sprake van scheiding van tafel en bed zodra het vonnis is ingeschreven in het huwelijksgoederenregister van de rechtbank waar de gemeente onder valt waar het huwelijk gesloten is.
3. Het bepaalde in het eerste lid is niet van toepassing voor de situatie dat er sprake is van beëindiging van een duurzaam gezamenlijke huishouding.
4. Voor de uitvoering van de verevening, wordt op de pensioendatum het tijdens de huwelijksperiode of de periode van geregistreerd partnerschap opgebouwde pensioenkapitaal bij in leven zijn van de (gewezen) deelnemer aangewend voor de aankoop van een levenslang ouderdomspensioen in combinatie met een levenslang partnerpensioen ter grootte van 70% van bedoeld ouderdomspensioen.
5. De ex-echtgeno(o)t(e) of voormalig geregistreerd partner verkrijgt recht op uitkering van de helft van het alsdan vastgestelde ouderdomspensioen. Dit is de standaardverdeling op basis van genoemde wet.

6. De (gewezen) deelnemer of gepensioneerde en diens ex-echtgeno(o)t(e) of voormalig geregistreerd partner kunnen een andere dan de standaardverdeling overeenkomen in de huwelijkse voorwaarden, een echtscheidingsconvenant, in de voorwaarden geregistreerd partnerschap of een geschrift dat is gesloten met het oog op het beëindigen van het geregistreerd partnerschap. Deze overeenkomst is slechts geldig indien aan de overeenkomst een verklaring van de pensioenuitvoerder is gehecht, waarin is vastgelegd dat de pensioenuitvoerder bereid is een uit de afwijking voortvloeiend pensioenrisico te dekken.
7. De (gewezen) deelnemer of de gepensioneerde en/of de ex-echtgeno(o)t(e) of voormalig geregistreerd partner dienen de pensioenuitvoerder, binnen 2 jaar na de scheidingsdatum, van de verevening op de hoogte te stellen door middel van het formulier "Mededeling van scheiding in verband met verdeling van ouderdomspensioen".
8. De Wet verevening pensioenrechten bij scheiding kan worden uitgesloten, indien dat is opgenomen in de huwelijkse voorwaarden, een echtscheidingsconvenant of in de voorwaarden geregistreerd partnerschap dan wel een geschrift dat is gesloten met het oog op het beëindigen van het geregistreerd partnerschap. In dat geval dient de pensioenuitvoerder een gewaarmerkte kopie van dit schriftelijke stuk te ontvangen.

Artikel 3.6.4

WAARDEOVERDRACHT

1. Een voormalige pensioenuitvoerder van de deelnemer is verplicht om na een verzoek tot waardeoverdracht van de deelnemer, de overdrachtswaarde van diens pensioenaanspraken, over te dragen naar deze pensioenregeling. Het verzoek van de deelnemer dient binnen 6 maanden na de aanvangsdatum van de deelname aan deze regeling, aan de pensioenuitvoerder te worden gedaan.
2. De overdrachtswaarde, afkomstig van een voorgaande pensioenuitvoerder, wordt door de pensioenuitvoerder toegevoegd aan het pensioenkapitaal.
3. Als de overdrachtswaarde ook betrekking heeft op een premievrij partnerpensioen dan worden er extra deelnemingsjaren vastgesteld voor het nabestaandenpensioen, ingaande bij overlijden van de deelnemer voor de pensioendatum.
4. De pensioenuitvoerder is verplicht om na een verzoek tot uitgaande waardeoverdracht van de gewezen deelnemer, de overdrachtswaarde van diens pensioenkapitaal over te dragen naar de pensioenuitvoerder van de nieuwe werkgever. Het verzoek van de gewezen deelnemer dient binnen 6 maanden na de aanvangsdatum van de deelname aan de pensioenregeling te worden gedaan bij de pensioenuitvoerder van de nieuwe werkgever. Voor de waardeoverdracht is schriftelijke toestemming van de partner nodig.
5. Waardeoverdracht is eveneens van toepassing als er sprake is van een andere pensioenovereenkomst met dezelfde werkgever.

HOOFDSTUK 4 KEUZEMOGELIJKHEDEN

Artikel 4.1

WAARDEOVERDRACHT

1. Onder flexibele pensionering wordt verstaan het binnen de flexperiode met pensioen gaan, de gehele of gedeeltelijke onderlinge ruil van levenslang partnerpensioen bij overlijden op of na de pensioendatum en levenslang ouderdomspensioen, dan wel deeltijdpensionering.
2. De mogelijkheden van flexibele pensionering worden gerealiseerd op basis van algemeen actuaariefel aanvaarde seksenetrale grondslagen, zoals die door de pensioenuitvoerder worden vastgesteld.
3. Voor de vaststelling van de grenzen van de uitkeringsflexibiliteit wordt, met inachtneming van de fiscale wet- en regelgeving, uitsluitend rekening gehouden met de salariselementen, opgenomen in dit pensioenreglement en met het gemiddelde deeltijdpercentage.
4. Flexibele pensionering is niet van toepassing op:
 - a. de aanspraken op dekking van een bijzonder partnerpensioen;
 - b. aanspraken op beschikbare premie of nabestaandenpensioen van de (gewezen) deelnemer die of voor of na toepassing van flexibilisering op de pensioendatum gelijk is aan of minder dan het in de Pensioenwet opgenomen toegestane bedrag voor afkoop van een gering pensioen.
5. De deelnemer voor wie vrijstelling van premiebetaling bij arbeidsongeschiktheid door de pensioenuitvoerder wordt verleend, kan gebruik maken van flexibele pensionering. De vrijstelling wordt, voor het deel waarop de flexibilisering betrekking heeft, beëindigd op ingangsdatum van de flexibele pensionering.
6. Alle beslissingen van de (gewezen) deelnemer met betrekking tot de uitkeringsflexibiliteit zijn onherroepelijk na ontvangst van de schriftelijke kennisgeving hiervan door de pensioenuitvoerder.
7. In de navolgende artikelen worden de verschillende mogelijkheden van flexibele pensionering nader uitgewerkt.

Artikel 4.2

VERVROEGEN VAN HET LEVENSLANG OUDERDOMSPENSIEN

1. De (gewezen) deelnemer heeft het recht om het ouderdomspensioen eerder in te laten gaan dan de pensioenrichtdatum binnen de geldende fiscale voorwaarden.
2. Het ouderdomspensioen kan zonder meer ingaan bij het bereiken van de 60-jarige leeftijd of latere leeftijd.
3. Het laten ingaan van pensioen vóór het bereiken van de 60-jarige leeftijd is uitsluitend mogelijk als en voor zover het dienstverband van de deelnemer bij de werkgever op dezelfde datum is beëindigd. De gewezen deelnemer dient zorg te dragen voor een verklaring van zijn laatste werkgever dat er geen sprake meer is van een dienstbetrekking.
4. Bij het vervroegen van het ouderdomspensioen wordt het dan beschikbare pensioenkapitaal aangewend voor aankoop van een direct ingaand levenslang ouderdomspensioen in combinatie met levenslang partnerpensioen. Het levenslang partnerpensioen bedraagt 70% van het levenslang ouderdomspensioen.
5. De kennisgeving voor vervroeging dient ten minste 3 maanden voor de ingangsdatum van het pensioen in het bezit van de pensioenuitvoerder te zijn.

Artikel 4.3

UITSTELLEN VAN HET LEVENSLANG OUDERDOMSPENSIEN

1. Uitstellen is alleen mogelijk binnen het aanbod van de pensioenuitvoerder.
2. Het levenslang ouderdomspensioen dient uiterlijk in te gaan 5 jaar na ingang van de AOW van de (gewezen) deelnemer.

3. De kennisgeving voor uitstel van het levenslang ouderdomspensioen dient voor de pensioen richtdatum in het bezit van de pensioenuitvoerder te zijn. Bij het ontbreken van de tijdige schriftelijke kennisgeving, reserveert de pensioenuitvoerder het beschikbare pensioenkapitaal met in achtneming van het onderdeel "Pensioeningang".
4. De deelnemer die het levenslange ouderdomspensioen later wil laten ingaan wordt beschouwd als een gewezen deelnemer op wie het onderdeel "Regeling bij einde deelname anders dan door overlijden of het bereiken van de pensioendatum" van toepassing is. De gewezen deelnemer heeft derhalve het recht om te kiezen voor de verzekering van een levenslang partnerpensioen bij overlijden van de gewezen deelnemer voor de pensioendatum.
5. Het uitstellen van het levenslang ouderdomspensioen is mogelijk indien de deelnemer werkzaamheden blijft verrichten bij dezelfde werkgever of:
 - a. werkzaam is in een andere dienstbetrekking of
 - b. als ondernemer doorwerkt.Uitstel van de pensioenuitkering is telkens voor een periode van maximaal 1 jaar mogelijk.
6. De gewezen deelnemer dient jaarlijks door middel van een in te vullen verklaring, te verstrekken door de pensioenuitvoerder, aan te tonen dat de gewezen deelnemer werkzaam is in een dienstbetrekking dan wel werkzaamheden verricht in de eigen onderneming.
7. De gewezen deelnemer dient de pensioenuitvoerder een vermindering van de arbeidsuren tenminste 1 maand voorafgaande aan de wijziging mede te delen. Hierbij wordt gedoeld op de vermindering van het aantal arbeidsuren ten opzichte van het aantal arbeidsuren bij de werkgever ingevolge deze pensioenregeling.
8. Bij het uitstellen van het levenslang ouderdomspensioen wordt het op het moment van feitelijke pensionering beschikbare pensioenkapitaal aangewend voor aankoop van een direct ingaand levenslang ouderdomspensioen in combinatie met een levenslang partnerpensioen ter grootte van 70% van het ouderdomspensioen.
9. Indien in de uitstelperiode het aan te kopen levenslang ouderdomspensioen en levenslang partnerpensioen de norm bereiken van 100% respectievelijk 70% van het laatste pensioengevend salaris verminderd met de fiscaal minimale AOW-franchise, dient er een direct ingaand levenslang ouderdomspensioen in combinatie met een levenslang partnerpensioen aangekocht te worden.
10. Indien, zodra en voor zover de dienstbetrekking van de deelnemer met de werkgever tijdens de uitstelperiode wordt beëindigd, dient er een direct ingaand levenslang ouderdomspensioen in combinatie met een levenslang partnerpensioen aangekocht te worden voor het deel waarvoor de arbeidsovereenkomst wordt beëindigd.

Artikel 4.4

DEELTIJDPENSIOEN

1. Deeltijdpensioen is mogelijk overeenkomstig de bepalingen in het reglement onder "Vervroegen van het levenslang ouderdomspensioen" en "Uitstellen van het levenslang ouderdomspensioen". Het bij deeltijdpensionering beschikbare pensioenkapitaal wordt naar rato van het deel dat er geen sprake is van een dienstbetrekking aangewend voor aankoop van een pensioenuitkering.
2. Indien het aantal werkzame uren in dienstbetrekking na ingang van het deeltijdpensioen wordt verlaagd, wordt naar rato van het deel dat er geen sprake is van een dienstbetrekking het beschikbare pensioenkapitaal aangewend voor de aankoop van een pensioenuitkering. Met de aangekochte pensioenuitkering worden de bestaande pensioenuitkeringen verhoogd. Hierbij geldt dat een verlaging van het aantal werkzame uren in dienstbetrekking na ingang van het deeltijdpensioen, tenminste 1 maand voorafgaande aan de verlaging door de werkgever aan de pensioenuitvoerder dient te worden gemeld.
3. Een verhoging van het aantal werkzame uren in dienstbetrekking na ingang van het deeltijdpensioen heeft geen gevolgen voor het ingegane deeltijdpensioen en de voortgezette deelname aan de pensioenregeling.
4. Gedurende de periode van deeltijdpensionering blijven de eventuele risicoverzekeringen voor het deel dat de werknemer in dienstbetrekking is in stand.

5. Indien de gewezen deelnemer niet in dienst is van de werkgever en die gewezen deelnemer gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid van deeltijdpensionering dient de gewezen deelnemer, indien het aantal werkzame uren in dienstbetrekking na ingang van het deeltijdpensioen wordt verlaagd, deze verlaging tenminste 1 maand voorafgaande aan de verlaging aan de pensioenuitvoerder schriftelijk te melden. Na ontvangst van de melding zal, op basis van de in de schriftelijke melding aangegeven wijzigingsdatum het naar rato van het deel dat de dienstbetrekking niet wordt voortgezet, met het beschikbare pensioenkapitaal, de pensioenuitkering worden verhoogd.

Artikel 4.5

RUIL VAN PENSIOEN BIJ PENSIOENINGANG

1. Op de pensioendatum kan het levenslang ouderdomspensioen en levenslang partnerpensioen onderling (gedeeltelijk) worden uitgeruild.
2. Voor zover dit het gevolg is van de ruil van levenslang partnerpensioen naar levenslang ouderdomspensioen mag het levenslang ouderdomspensioen meer bedragen dan 100% van het laatste pensioengevend salaris verminderd met de fiscaal minimale AOW-franchise.
3. Een door ruil, als bedoeld in het voorgaande lid, ontstaan verlies aan pensioen kan niet worden gecompenseerd.
4. Voor uitruil van levenslang partnerpensioen naar levenslang ouderdomspensioen, is schriftelijke toestemming van de partner nodig.

Artikel 4.6

VARIABILISERING VAN DE PENSIOENUITKERINGEN

1. Dit artikel is van toepassing als het beschikbare pensioenkapitaal op de pensioendatum bij de pensioenuitvoerder wordt aangewend voor de aankoop van pensioen.
2. De deelnemer heeft éénmalig het recht om op de pensioendatum een variatie te laten aanbrengen in de hoogte van de uitkeringen van het levenslang ouderdomspensioen. De laagste uitkering mag niet lager zijn dan 75% van de hoogste uitkering.
3. Als het ouderdomspensioen eerder ingaat dan op de AOW-gerechtigde leeftijd dan wordt tussen de vervroegde ingangsdatum van het ouderdomspensioen en de ingangsdatum van de AOW voor het toetsen van de verhouding zoals hiervoor bedoeld een bedrag van maximaal tweemaal de AOW-uitkering voor gehuwde personen zonder toeslag als omschreven in artikel 9, eerste lid, onderdeel b, en zesde lid, onderdeel b, van de Algemene Ouderdomswet, vermeerderd met de vakantietoeslag buiten beschouwing gelaten.
4. Voor zover dit het gevolg is van variabilisering van de uitkeringen, mag het levenslange ouderdomspensioen meer bedragen dan 100% van het laatste pensioengevend salaris verminderd met de fiscaal minimale AOW-franchise.

Artikel 4.7

MEDISCHE WAARBORGEN

1. Medische waarborgen zijn niet van toepassing als de (gewezen) deelnemer gebruik maakt van de hierboven genoemde keuze mogelijkheden.

HOOFDSTUK 5 PENSIOENINGANG

Artikel 5.1

PENSIOENINGANG

1. De pensioengerechtigde ontvangt 3 maanden voor de pensioenrichtdatum een aanbieding van de pensioenuitvoerder. In deze aanbieding staat hoe hoog het te verwachten pensioenkapitaal op de pensioenrichtdatum is rekening houdend met kosten, risicopremies en rendement. Tevens is opgenomen hoe hoog de pensioenuitkering op jaarbasis is die de pensioengerechtigde daarvoor per de pensioenrichtdatum bij de pensioenuitvoerder kan aankopen.
2. De uitkeringstermijnen van de pensioenen zijn afhankelijk van de uiteindelijk door de (gewezen) deelnemer aangekochte pensioenen.
3. De pensioengerechtigde is verplicht binnen redelijke termijn de pensioenuitvoerder alle inlichtingen en bescheiden te verschaffen welke voor deze van belang zijn om zijn uitkeringsplicht te beoordelen. Dit geldt ook als de pensioengerechtigde voor een andere pensioenuitvoerder kiest om de pensioenuitkeringen aan te kopen op basis van het beschikbare pensioenkapitaal.
4. Als de pensioengerechtigde niet reageert op de aanbieding van de pensioenuitvoerder dan reserveert de pensioenuitvoerder het aanwezige pensioenkapitaal voor een periode van maximaal 6 maanden, te rekenen vanaf de pensioenrichtdatum. Er vindt geen rentebijbeschrijving plaats.
5. Als na verloop van de termijn van 6 maanden, de pensioengerechtigde nog niet heeft gereageerd dan wendt de pensioenuitvoerder het beschikbare pensioenkapitaal aan voor de aankoop van pensioenuitkeringen op basis van dit pensioenreglement.
6. Als door de pensioengerechtigde een verplichting als hiervoor bedoeld niet is nagekomen, kan de pensioenuitvoerder de uitkering verminderen met de schade die hij daardoor lijdt.
7. De pensioenuitvoerder keert elk door hem verschuldigd verzekerd bedrag uit, indien en voor zover hij de rechtmatigheid van de vordering uit de daartoe door haar verlangde stukken heeft geconstateerd.
8. De pensioenuitvoerder vergoedt geen rente over door hem verschuldigde bedragen, waarvan de betaling is vertraagd als gevolg van het niet ontvangen van de benodigde stukken dan wel ten gevolge van overmacht.
9. Voor een eventueel beschikbaar kapitaal bij overlijden van de (gewezen) deelnemer voor de pensioendatum, bestemd voor de aankoop van nabestaandenpensioen, gelden de voorgaande leden, voor een periode van 12 maanden.

Artikel 5.2

INHOUDINGEN

Alle pensioenuitkeringen worden door de pensioenuitvoerder gedaan onder aftrek van de wettelijke inhoudingen. De door de pensioenuitvoerder gereserveerde pensioenuitkeringen worden, zodra dat mogelijk is, uitgekeerd in de vorm van een eenmalig bedrag, onder aftrek van de wettelijke inhoudingen.

Artikel 5.3

PENSIOEN IN HET BUITENLAND

Indien de pensioengerechtigde in het buitenland woont, kan de pensioenuitvoerder kosten in rekening brengen voor het overmaken van de termijnen van de pensioenen die naar dat land worden uitgekeerd. Tevens verlangt de pensioenuitvoerder dat de pensioengerechtigde aan de pensioenuitvoerder periodiek een bewijs van in leven zijn verstrekt. Het bewijs van in leven zijn moet voldoen aan de eisen die de pensioenuitvoerder stelt.

HOOFDSTUK 6 ALGEMENE BEPALINGEN

Algemene bepalingen

Artikel 6.1

VERPLICHTINGEN VAN DE (GEWEZEN) DEELNEMER EN PENSOENGERECHTIGDE

De (gewezen) deelnemer en de pensioengerechtigde zijn verplicht om tijdig alle informatie te verstrekken die nodig is voor de uitvoering van dit pensioenreglement. De deelnemer verstrekt, zolang hij in dienst is bij de werkgever, deze informatie aan de werkgever. De deelnemer die geen dienstbetrekking meer heeft met de werkgever, de gewezen deelnemer en de pensioengerechtigde verstrekken deze informatie aan de pensioenuitvoerder. Feiten of omstandigheden die van belang zijn mogen niet worden verzwegen of onjuist of onvolledig weergegeven worden.

In geval van fraude heeft de pensioenuitvoerder het recht de verzekeringsuitkering of verzekeringsdekking te weigeren en (extra) gemaakte kosten als gevolg van de fraude te verhalen op de werkgever en/of de (gewezen) deelnemer.

Artikel 6.2

HANDELINGEN IN STRIJD MET DOEL EN STREKKING VAN DE PENSOENVERZEKERING

De pensioenuitvoerder kan besluiten een verzekeringsuitkering niet (langer) uit te betalen, een verzekeringsdekking te eindigen en/of reeds uitbetaalde bedragen terug te vorderen in geval die pensioenuitkering of verzekeringsdekking in strijd wordt geacht met het doel en/of de strekking waarvoor de pensioenverzekering is gesloten.

Artikel 6.3

ONJUISTE INFORMATIE VERSTREKKING

Indien blijkt dat de gegevens omtrent de geboortedatum en het geslacht van de te verzekeren personen niet juist zijn verstrekt, welke onjuistheid heeft geleid tot het in rekening brengen van te weinig premie dan kan aan de begunstigde een lager pensioenkapitaal worden uitgekeerd. Eventueel koersverlies is voor rekening van de (gewezen) deelnemer. Een te hoog verzekerd nabestaandenpensioen wordt binnen de fiscale regelgeving verlaagd.

Artikel 6.4

WIJZIGING OF INTREKKING VAN DE PENSOENREGELING

1. De werkgever heeft eenzijdig het recht de pensioenovereenkomst aan te passen dan wel in te trekken als sprake is van een zodanig zwaarwichtig belang van de werkgever dat het belang van de deelnemer naar redelijkheid en billijkheid hiervoor moet wijken. Van een zodanig zwaarwichtig belang kan onder andere sprake zijn ingeval:
 - a. wettelijke regelingen ter zake van ouderdoms-, partner- en/of wezenpensioen worden ingevoerd of gewijzigd, waaronder begrepen fiscale wet- en regelgeving;
 - b. andere wettelijke regelingen in brede zin op pensioengebied worden ingevoerd of gewijzigd;
 - c. de verplichtstelling van enig bedrijfstakpensioenfonds op de betrokken werknemers van toepassing wordt of de van toepassing zijnde regeling van het bedrijfstakpensioenfonds wijzigt;
 - d. de werkgever door een verslechterde financiële positie niet meer in staat is om de pensioenregeling te financieren.
2. Een wijziging van de pensioenregeling heeft geen gevolgen voor het tot op het tijdstip van de wijziging opgebouwde pensioenkapitaal.
3. In geval van intrekking van de pensioenregeling, wordt de aanspraak op opgebouwd pensioenkapitaal bepaald, alsof de deelname eindigt op de datum van de intrekking van de pensioenregeling.

Artikel 6.5

AFWIJKENDE REGELING

In gevallen waarin dit pensioenreglement niet voorziet, beslist de werkgever in overleg met de pensioenuitvoerder.

Artikel 6.6

KLACHTEN

1. De (gewezen) deelnemer of de pensioengerechtigde kan klachten die betrekking hebben op de uitvoering van de pensioenregeling voorleggen aan Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., Antwoordnummer 1331, 7300 VB Apeldoorn.

2. Als de (gewezen) deelnemer of de pensioengerechtigde vindt dat de pensioenuitvoerder er onvoldoende in geslaagd is om zijn ontevredenheid weg te nemen, dan kan hij zich wenden tot de Stichting Klachteninstituut Financiële Dienstverlening (Kifid), Postbus 93257, 2509 AG Den Haag, www.kifid.nl, (0900) 3552248.
3. De (gewezen) deelnemer of pensioengerechtigde kan geschillen met de pensioenuitvoerder ook voorleggen aan) een bevoegde rechter.

Artikel 6.7

REGISTRATIE PERSOONSgegevens

De pensioenuitvoerder maakt deel uit van de Achmea Groep en Achmea B.V. is de verantwoordelijke voor de verwerking van persoonsgegevens. Bij de aanvraag van een verzekering vraagt de pensioenuitvoerder om persoonsgegevens.

Deze gebruikt de pensioenuitvoerder binnen de Achmea Groep voor het aangaan en uitvoeren van overeenkomsten en om de werkgever en de deelnemer te informeren over relevante producten en/of diensten van de Achmea Groep. Verder voor het waarborgen van de veiligheid en integriteit van de financiële sector, voor statistische analyse, relatiebeheer door de pensioenuitvoerder en om te voldoen aan de wettelijke verplichtingen. Als geen prijs wordt gesteld op informatie over producten en/of diensten kan dit schriftelijk worden gemeld bij de pensioenuitvoerder. Op het gebruik van de persoonsgegevens is de Gedragscode Verwerking Persoonsgegevens Financiële Instellingen van toepassing.

Artikel 6.8

VERHOOGD RISICO

In een aantal gevallen, zoals overlijden of arbeidsongeschiktheid door opzet of bewuste roekeloosheid van de deelnemer of door burgeroorlogen en mitterij, bestaat geen of beperkt recht op een pensioenuitkering of voortgezette pensioenopbouw en risicoverzekering wegens arbeidsongeschiktheid. Alle gevallen zijn opgenomen in de bijlage "Arbeidsongeschiktheid en overlijden" bij de uitvoeringsovereenkomst, die opvraagbaar is bij de pensioenuitvoerder.

Artikel 6.9

INWERKINGTREDING

De in dit reglement omschreven pensioenregeling is in werking getreden op 1 januari 2015.

VOORWAARDEN IN GEVAL VAN ARBEIDSONGESCHIKTHEID EN OVERLIJDEN

Artikel 1

BEGRIPSBEPALINGEN

Arbeidsongeschiktheid

De ongeschiktheid tot het verrichten van arbeid die geacht wordt aanwezig te zijn, indien en zolang de deelnemer recht heeft op een uitkering krachtens de WIA of de WAO;

Partnerpensioen

Een uitkering bij overlijden van de (gewezen) deelnemer aan de (gewezen) partner ingevolge het pensioenreglement;

Wezenpensioen

Een uitkering bij overlijden van de (gewezen) deelnemers aan elk kind ingevolge het pensioenreglement;

UWV

Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen;

Ziek(te)

Een lichamelijke of psychische toestand (daaronder begrepen gebrek) die de deelnemer verhindert zijn arbeid te verrichten, niet zijnde arbeidsongeschiktheid.

Artikel 2

VERPLICHTINGEN INZAKE TE VERSTREKKEN INFORMATIE

1. De werkgever is verplicht:

- 104 weken na de eerste ziektedag van de deelnemer, de pensioenuitvoerder hiervan direct in kennis te stellen, indien de deelnemer op dat moment arbeidsongeschikt is;
- de uitkeringsbescheiden van de WIA of de WAO, binnen 1 maand na ontvangst door deelnemer aan de pensioenuitvoerder te verstrekken;
- geen feiten of omstandigheden, die voor de vaststelling van de uitkering van belang zijn, te verzwijgen, dan wel feiten of omstandigheden onjuist of onvolledig weer te geven;
- de pensioenuitvoerder uiterlijk binnen 1 maand op de hoogte te stellen van het gehele of gedeeltelijke herstel, dan wel van de gehele of gedeeltelijke hervatting van werkzaamheden van de arbeidsongeschikte deelnemer;
- de pensioenuitvoerder uiterlijk binnen 1 maand te informeren over wijzigingen in de uitkeringsverplichting krachtens de WIA of de WAO, onder overlegging van de daarop betrekking hebbende uitkeringsbescheiden van de WIA of de WAO.

Indien de werkgever zich niet aan de verplichtingen als genoemd in lid 1 houdt, behoudt de pensioenuitvoerder zich alle rechten voor om:

- eventueel teveel betaalde bedragen terug te vorderen/verrekenen;
- vrijstelling van premiebetaling wegens arbeidsongeschiktheid te verlagen/te beëindigen/uit te stellen en/of verzekerde pensioenaanspraken en pensioenkapitaal te verlagen.

Hierbij wordt altijd de van toepassing zijnde wet- en regelgeving in acht genomen.

Artikel 3

RISICOWIJZIGINGEN

1. De werkgever is gehouden de pensioenuitvoerder direct in kennis te stellen van een wijziging van het risico in de volgende gevallen:

- indien zich een wijziging voordoet in de aard van de werkzaamheden van de werkgever;
- indien de deelnemer voor een periode van 12 maanden of langer werkzaamheden buiten Nederland gaat verrichten;
- indien de juridische structuur van de werkgever verandert of wanneer de werkgever betrokken is bij een fusie, reorganisatie, bedrijfsovername, splitsing, of andere dergelijke wijzigingen;
- indien meer dan 10% van het deelnemersaantal wordt uitgeleend op detacheringsbasis;
- indien het aantal deelnemers of de totale loonsom binnen een verzekeringsjaar met meer dan 20% procent is toegenomen.

2. In alle in lid 1 bedoelde gevallen heeft de pensioenuitvoerder het recht om de relevante tarieven en grondslagen opgenomen in de uitvoeringsovereenkomst te herzien.

Artikel 4

GEEN RECHT OP VRIJSTELLING VAN PREMIEBETALING WEGENS ARBEIDSONGESCHIKTHEID

1. Geen recht op vrijstelling van premiebetalings bij arbeidsongeschiktheid bestaat ingeval de ziekte/arbeitsongeschiktheid is ontstaan uit of verergerd door:
 - opzet of bewuste roekeloosheid van de deelnemer, de werkgever, of andere belanghebbende;
 - hetzij direct, hetzij indirect, gewapend conflict, burgeroorlog of opstand, door binnenlandse onlust, oproer of muiterij. Deze vormen van molest, alsmede de definities daarvan vormen een onderdeel van de tekst, die door het Verbond van Verzekeraars in Nederland d.d. 2 november 1981 ter griffie van de Arrondissementsrechtbank te 's-Gravenhage is gedeponereerd onder nummer 136/1981;
 - dan wel verband houdt met atoomkernreacties en de daarbij ontstane splitsingsproducten, onverschillig hoe de reacties zijn ontstaan. Deze uitsluiting geldt niet met betrekking tot schade door radioactieve nucliden, die zich overeenkomstig hun bestemming buiten een kerninstallatie bevinden en gebruikt worden of bestemd zijn om gebruikt te worden voor industriële, commerciële, landbouwkundige, medische, wetenschappelijke, onderwijskundige of (niet-militaire) beveiligingsdoeleinden, mits er een door enige overheid afgegeven vergunning (voor zover vereist) van kracht is voor vervaardiging, gebruik, opslag en het zich ontdoen van radioactieve stoffen. Voor zover krachtens enige wet of enig verdrag een derde voor de geleden schade aansprakelijk is, vindt het gestelde omtrent uitsluiting in de vorige volzin geen toepassing. Onder kerninstallatie wordt verstaan een kerninstallatie in de zin van de Wet Aansprakelijkheid Kernongevallen (Staatsblad 1979-225), alsmede een kerninstallatie aan boord van een schip.

Artikel 5

BEVORDERING RE-INTEGRATIE

1. De werkgever is verplicht in geval van ziekte/arbeitsongeschiktheid al het mogelijke te doen de deelnemer passende arbeid, zoals bedoeld in art. 7:658a BW in het eigen bedrijf of bij een andere werkgever aan te bieden en te bevorderen dat de deelnemer deze passende arbeid accepteert.

Artikel 6

VERHOOGD RISICO OP OVERLIJDEN

1. Geen recht op een volledige uitkering van het verzekerde partner- en/of wezenpensioen of verzekerd risicokapitaal bestaat bij overlijden van een (gewezen) deelnemer die zich aan meer dan gewoon levensgevaar blootstelt. Onder 'meer dan gewoon levensgevaar' wordt verstaan:
 - het zich bevinden in vreemde krijgsdienst;
 - deelname van de (gewezen) deelnemer en/of gepensioneerd aan oorlogshandelingen waarop lid 6 niet van toepassing is;
 - het door de (gewezen) deelnemer met een luchtvaartuig aan het luchtverkeer deelnemen in de functie van invlieger of proefvlieger voor een met de luchtvaart verband houdende onderneming.
2. Indien het overlijden van de (gewezen) deelnemer is veroorzaakt door 1 van de gevallen van meer dan gewoon levensgevaar, als in het eerste lid bedoeld, wordt een partnerpensioen en/of wezenpensioen toegekend, dat kan worden verkregen voor de afkoopwaarde van alle op het leven van de betrokken (gewezen) deelnemer gesloten verzekeringen, berekend op de dag voorafgaande aan de dag van het overlijden. Het pensioen zal in geen geval meer bedragen dan het verzekerde partnerpensioen respectievelijk wezenpensioen.
3. Indien de (gewezen) deelnemer overlijdt als gevolg van atoomkernreacties en/of radioactiviteit, tenzij toegepast voor medische behandeling van de (gewezen) deelnemer, wordt een partnerpensioen en/of wezenpensioen toegekend, dat kan worden verkregen voor de afkoopwaarde van alle op het leven van de betrokken (gewezen) deelnemer gesloten verzekeringen, berekend op de dag voorafgaande aan de dag van het overlijden. Het pensioen zal in geen geval meer bedragen dan het verzekerde partnerpensioen respectievelijk wezenpensioen.
4. Indien de (gewezen) deelnemer overlijdt als gevolg van een gewapend conflict, burgeroorlog, opstand, binnenlandse onlust, oproer of muiterij, wordt een partnerpensioen en/of wezenpensioen toegekend, dat kan worden verkregen voor de afkoopwaarde van alle op het leven van de betrokken (gewezen) deelnemer gesloten verzekeringen, berekend op de dag voorafgaande aan de dag van het overlijden. Het pensioen zal in geen geval meer bedragen dan het verzekerde partnerpensioen respectievelijk wezenpensioen. Onder vorengenoemde gebeurtenissen worden tevens begrepen de gebeurtenissen terrorisme, sabotage en vordering, indien en voor zover aantoonbaar daarmee samenhangend. Deze vormen van molest, alsmede de definities daarvan vormen een onderdeel van de tekst, die

door het Verbond van Verzekeraars in Nederland d.d. 2 november 1981 ter griffie van de Arrondissementsrechtbank te 's-Gravenhage is gedeponereerd onder nummer 136/1981.

5. Indien de (gewezen) deelnemer overlijdt ten gevolge van opzet van de begunstigde voor het partnerpensioen en/of wezenpensioen, wordt het aan de begunstigde uit te keren partnerpensioen en/of wezenpensioen vastgesteld op basis van de ten tijde van het overlijden van de (gewezen) deelnemer aanwezige afkoopwaarde van de verzekering van partnerpensioen en/of wezenpensioen.
6. Indien als gevolg van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden 1 of meer relevante artikelen van de Noodwet Financieel Verkeer in werking zijn getreden, zal ten aanzien van alle dan lopende verzekeringen worden gehandeld overeenkomstig het op grond van die wet door de Minister van Financiën bepaalde.

CLAUSULEBLAD TERRORISMEDEKKING BIJ DE NEDERLANDSE HERVERZEKERINGSMAATSCHAPPIJ VOOR TERRORISMESCHADEN N.V. (NHT)

Artikel 1

BEGRIPSOMSCHRIJVINGEN

In dit clausuleblad en de daarop berustende bepalingen wordt - voor zover niet anders blijkt - verstaan onder:

- 1.1 Terrorisme:
Gewelddadige handelingen en/of gedragingen - begaan buiten het kader van een van de zes in artikel 3:38 van de Wet op het financieel toezicht genoemde vormen van molest - in de vorm van een aanslag of een reeks van in tijd en oogmerk met elkaar samenhangende aanslagen als gevolg waarvan letsel en/of aantasting van de gezondheid, al dan niet de dood tengevolge hebbend, en/of schade aan zaken ontstaat dan wel anderszins economische belangen worden aangetast, waarbij aanmerkelijk is dat deze aanslag of reeks - al dan niet in enig organisatorisch verband - is beraamd en/of uitgevoerd met het oogmerk om bepaalde politieke en/of religieuze en/of ideologische doelen te verwezenlijken.
- 1.2 Kwaadwillige besmetting:
Het - buiten het kader van een van de zes in artikel 3:38 van de Wet op het financieel toezicht genoemde vormen van molest - (doen) verspreiden van ziektekiemen en/of stoffen die als gevolg van hun (in)directe fysische, biologische, radioactieve of chemische inwerking letsel en/of aantasting van de gezondheid, al dan niet de dood tengevolge hebbend, bij mensen of dieren kunnen veroorzaken en/of schade aan zaken kunnen toebrengen dan wel anderszins economische belangen kunnen aantasten, waarbij aanmerkelijk is dat het (doen) verspreiden - al dan niet in enig organisatorisch verband - is beraamd en/of uitgevoerd met het oogmerk om bepaalde politieke en/of religieuze en/of ideologische doelen te verwezenlijken.
- 1.3 Preventieve maatregelen:
Van overheidswege en/of door verzekerden en/of derden getroffen maatregelen om het onmiddellijk dreigend gevaar van terrorisme en/of kwaadwillige besmetting af te wenden of - indien dit gevaar zich heeft verwezenlijkt - de gevolgen daarvan te beperken.
- 1.4 Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. (NHT):
Een door het Verbond van Verzekeraars opgerichte herverzekeringsmaatschappij, waarbij uitkeringsverplichtingen uit hoofde van verzekeringsovereenkomsten, die voor in Nederland toegelaten verzekeraars direct of indirect kunnen voortvloeien uit de verwezenlijking van de in artikel 1.1, 1.2 en 1.3 omschreven risico's, in herverzekeringsmaatschappij kunnen worden ondergebracht.
- 1.5 Verzekeringsovereenkomsten:
 - a. Overeenkomsten van schadeverzekering voor zover zij overeenkomstig het bepaalde in artikel 1:1 onder "staat waar het risico is gelegen" van de Wet op het financieel toezicht betrekking hebben op in Nederland gelegen risico's.
 - b. Overeenkomsten van levensverzekering voor zover gesloten met een verzekeringnemer met gewone verblijfplaats in Nederland, of, indien verzekeringnemer een rechtspersoon is, met de in Nederland gevestigde vestiging van de rechtspersoon waarop de verzekering betrekking heeft.
 - c. Overeenkomsten van natura-uitvaartverzekering voor zover gesloten met een verzekeringnemer met een gewone verblijfplaats in Nederland, of, indien verzekeringnemer een rechtspersoon is, met de in Nederland gevestigde vestiging van de rechtspersoon waarop de verzekering betrekking heeft.
- 1.6 In Nederland toegelaten verzekeraars:
Levens-, natura-uitvaart- en schadeverzekeraars die op grond van de Wet op het financieel toezicht bevoegd zijn om in Nederland het verzekeringsbedrijf uit te oefenen.

Artikel 2

BEGRENIJING VAN DE DEKKING VOOR HET TERRORISMERISICO

- 2.1 Indien en voor zover, met inachtneming van de in artikel 1.1, 1.2 en 1.3 gegeven omschrijvingen, en binnen de grenzen van de geldende polisvoorwaarden, dekking bestaat voor gevolgen van een gebeurtenis die (direct of indirect) verband houdt met:

- terrorisme, kwaadwillige besmetting of preventieve maatregelen, handelingen of gedragingen ter voorbereiding van terrorisme, kwaadwillige besmetting of preventieve maatregelen, hierna gezamenlijk aan te duiden als 'het terrorismerisico', geldt dat de uitkeringsplicht van de verzekeraar terzake van iedere bij haar ingediende aanspraak op schadevergoeding en/of uitkering, is beperkt tot het bedrag van de uitkering die de verzekeraar terzake van die aanspraak ontvangt onder de herverzekering voor het terrorismerisico bij de NHT, in het geval van een verzekering met vermogensopbouw vermeerderd met het bedrag van de uit hoofde van de betrokken verzekering reeds gerealiseerde vermogensopbouw. Bij levensverzekeringen wordt het bedrag van de gerealiseerde vermogensopbouw gesteld op de krachtens de Wet op het financieel toezicht aan te houden premiereserve ten aanzien van de betrokken verzekering.
- 2.2 De NHT biedt herverzekeringsdekking voor de hiervoor genoemde aanspraken tot maximaal 1 miljard euro per kalenderjaar. Vorengenoemd bedrag kan van jaar tot jaar worden aangepast en geldt voor alle bij de NHT aangesloten verzekeraars tezamen. Van een eventuele aanpassing zal mededeling worden gedaan in drie landelijk verschijnende dagbladen.
- 2.3 In afwijking van het in de voorgaande leden van dit artikel bepaalde, geldt voor verzekeringen die betrekking hebben op:
- schade aan onroerende zaken en/of de inhoud daarvan;
 - gevolgschade van schade aan onroerende zaken en/of de inhoud daarvan, dat per verzekeringnemer per verzekerde locatie per jaar maximaal 75 miljoen euro onder deze overeenkomst zal worden uitgekeerd, voor alle deelnemende verzekeraars zoals bedoeld in artikel 1 tezamen, ongeacht het aantal afgegeven polissen. Voor de toepassing van dit artikel lid wordt onder verzekerde locatie verstaan: alle op het risicoadres aanwezige door verzekeringnemer verzekerde objecten, alsmede alle buiten het risicoadres gelegen door verzekeringnemer verzekerde objecten waarvan het gebruik en/of de bestemming in relatie staat tot de bedrijfsactiviteiten op het risicoadres. Als zodanig zullen in ieder geval worden aangemerkt alle door verzekeringnemer verzekerde objecten die op minder dan 50 meter afstand van elkaar gelegen zijn en waarvan er tenminste een op het risicoadres is gelegen. Voor de toepassing van dit artikel lid geldt voor rechtspersonen en vennootschappen die zijn verbonden in een groep, zoals bedoeld in artikel 2:24b van het Burgerlijk Wetboek, dat alle groepsmaatschappijen tezamen worden aangemerkt als een verzekeringnemer, ongeacht door welke tot de groep behorende groepsmaatschappij(en) de polis(sen) is (zijn) afgesloten.

Artikel 3

UITKERINGSPROTOCOL NHT

- 3.1 Op de herverzekering van de verzekeraar bij de NHT is van toepassing het Protocol afwikkeling claims (hierna te noemen het Protocol). Op grond van de in dit Protocol vastgestelde bepalingen is de NHT onder meer gerechtigd de uitkering van de schadevergoeding of het verzekerde bedrag uit te stellen tot het moment waarop zij kan bepalen of en in hoeverre zij over voldoende financiële middelen beschikt om alle vorderingen waarvoor zij als herverzekeraar dekking biedt, voor het geheel te voldoen.

Voor zover de NHT niet over voldoende financiële middelen blijkt te beschikken, is zij gerechtigd overeenkomstig bedoelde bepalingen een gedeeltelijke uitkering aan de verzekeraar te doen.

- 3.2 De NHT is, met in achtname van het gestelde in bepaling 7 van het Protocol afwikkeling claims, bevoegd om te beslissen of een gebeurtenis in verband waarmee aanspraak op uitkering wordt gedaan, als een gevolg van de verwezenlijking van het terrorismerisico moet worden aangemerkt. Een daartoe strekkend en overeenkomstig voornoemde bepaling genomen besluit van de NHT, is bindend jegens verzekeraar, verzekeringnemer, verzekerden en tot uitkering gerechtigden.
- 3.3 Eerst nadat de NHT aan de verzekeraar heeft medegedeeld welk bedrag, al dan niet bij wijze van voorschot, terzake van een vordering tot uitkering aan haar zal worden uitgekeerd, kan de verzekerde of de tot uitkering gerechtigde op de in artikel 3.1 bedoelde uitkering terzake tegenover de verzekeraar aanspraak maken.
- 3.4 De herverzekeringsdekking bij de NHT is ingevolge bepaling 16 van het Protocol slechts van kracht voor aanspraken op schadevergoeding en/of uitkering die worden gemeld binnen 2 jaar nadat de NHT van een bepaalde gebeurtenis of omstandigheid heeft vastgesteld dat deze als een verwezenlijking van het terrorismerisico in de zin van dit Clausuleblad wordt beschouwd.

VSBN

De Verenigde SignBedrijven Nederland